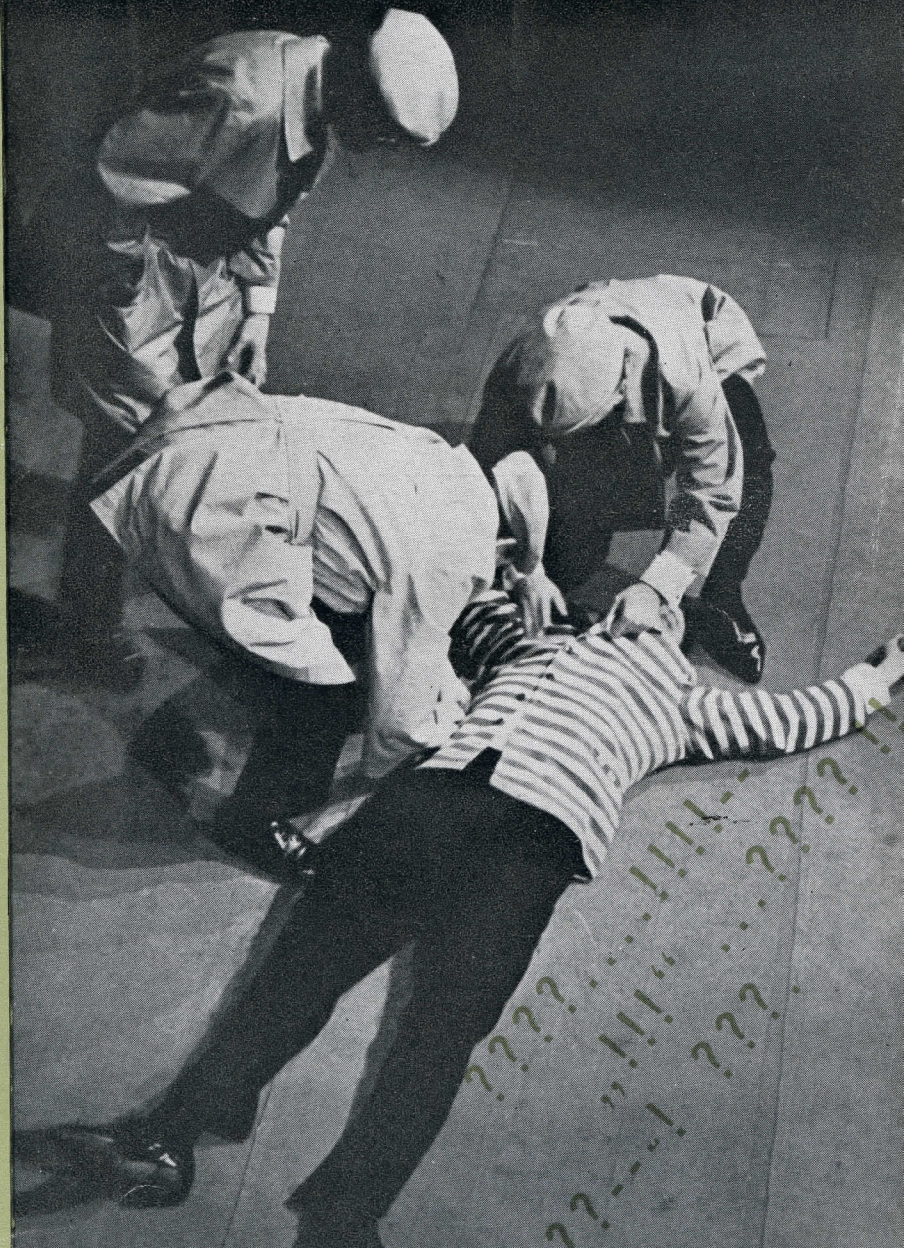

repertoár malé scény

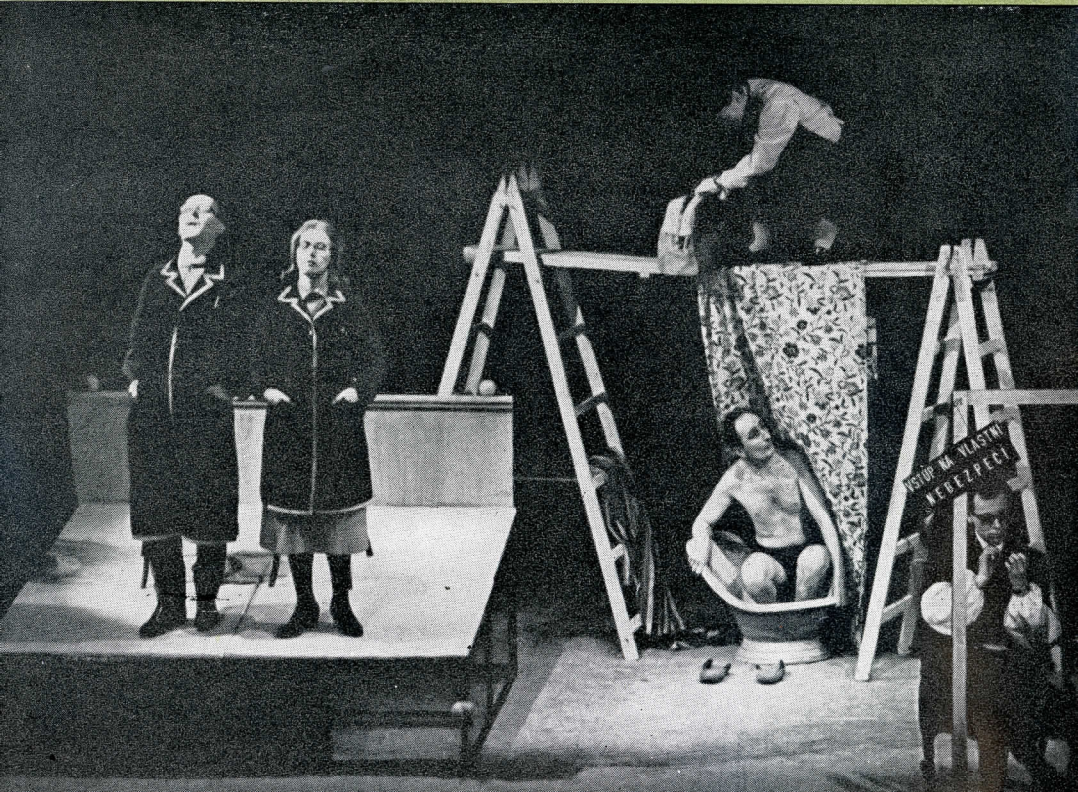
číslo 4
ROČNÍK 3
1965

ABSURDNÍ KOMEDIE?

nazvalo Divadelní studio J. Skřivana v Brně
svou inscenaci Mrožkových aktovek
Na širém moři (nahoře)
a Mučednictví Petra Oheye (dole).
Fotoграфoval O. Pernica

M Ů J
O B R O V S K Ý
P R O B L É M

MARTIN
WALSER

Prodám, ano prodám, prodám svého obra. Nepřijde vás na víc, než kolik snadno jediným hmatem vylovíte z kapsy kabátu; za předpokladu, že stejně jako já nosíte peníze jen tak po kapsách. Vezmete-li si mého obra, doporučuju vám, abyste peníze nosili jen tak po kapsách. Stává se často, že nahonem potřebuje něco sladkého, máte zrovna tak čas vylovit dvě z mincí, které vám poskakují v kapse, vběhnout do nejbližšího obchodu, ale to už abyste vlastně zase byli zpátky, protože jinak už sedí na chodníku a je tak smutný, že se půl hodiny ani nehne. Nejlepší je nosit s sebou pořád něco sladkého a nacpat mu to do pusy, jak zjistíte, že na něho padá plíživý stesk. To se zastaví, kůže mu naběhne do modra, jako by v něm vzplálo švestkové světlo, každá tvář mu jde jinam, je zřejmé, že se ze všech sil snaží domyslet něco do konce, a to už je nejvyšší čas na něco sladkého. Jakmile má sladkost v puse, vydechne si a jde zase za vámi, kam chcete. Musím mu říkat obr, je totiž tak veliký a vůbec je tak ustrojený. Zaběhl se ke mně. Já

se k němu zaběhl. A protože je to už tak dávno, je otázka po vině přebytná.

Vlastně je němý. Alespoň když ho posuzujete podle toho, co dovede vyslovit. Ale má své zaměření. Často se pátravě zahledí do krajiny, tam, kde začíná modrat. Tehdy formuluju za něho. Švestková země, říkám, vid! Horlivě přikyvuje. Ach, je tak těžké vyjádřit ho. Daně se z něho neplatí. Odstavit ho taky nelze. Zaplat pámbu je nás vidět. Když jsme sami, hrává si s dvanácti starými lahvičkami od kolínské a s nekonečnou zásobou švestkových pecek. Tváří se, jako by ho tížila obrovská odpovědnost, a znovu a znovu rozkládá pecky po mapě Jižní Ameriky. Chtěl jsem ho přimět, aby se peckami střefoval do lahviček a vyluzoval tak melodii nebo alespoň jakýsi rytmus, ale nechce v životě nic mít s tvorbou. To neříká, to mi dává na srozuměnou. Samozřejmě jsem doufal, že bych ho mohl doprovázet. Na klavír nebo na něco. K čemupak má člověk jinak takového obra, blesklo mi často hlavou. Zmnožil jsem své prsty a více než deseti jsem mu do vzduchu vy-

počítal všechny ty peníze, které bychom společně mohli vydělat. Naše existence se však neproměnila ve veliký slavný život s neslýchaně poutavými plakáty. Prostě zničil mé spekulace, jak se pomocí jeho výjimečnosti stát bohatým a všemohoucím člověkem. Je plachý. Možná taky doopravdy hloupý. Nadání má, ale vůči vzdělání je imunní. Nakreslí na podlahu křídou sedm notových linek, rozloží po nich švestkové pecky jako noty a pak prozpěvuje melodie, které takto naznačil; prosté katolické písně, připomínající alpské podhůří. Ale když řeknu: tak, a teď si to nacvičíme, rozhází peckový nápěv a lehne si na břicho na zem. Ani komponistu tedy z něho nelze udělat.

A tak doprovázím zcela neupotřebitelného obra. Proto si důkladně a rád představuju, jak se od něho trhnu. Pár momentů po rozchodu budu asi nový člověk, konečně člověk, před kterým je nutno se mít na pozoru. Jen pryč od mého obral Fryč s ním, když to musí být. Vždyť on sem vůbec nepatří. Vlastně patří do hudby. Ovšem. Patří hluboko do hudby. Ale jak ho tam dostat? Rozkládám rukama, chrlím nápady, nepokrytě se mu zdola posmívám. Shlíží na mne dolů, usmívá se tak široce, že by se v jeho úsměvu dala dvojčata zkolébat do spaní. Však znáte dobrosrdečnost obrů. Jenomže mne, mne, který jsem obrácen tváří k životu, mne tou svou obrovskou dobrosrdečností mučí. Máslový králi, křičím na něho nahoru, měsíční primule! Och, ty slone mého žalu a velrybu mých strastí, och ty moje živoucí tesknosti! On si však jako všechny muzikální bytosti bere ze slov jenom fasádu. Přiznávám tedy, že se ho už dlouho pokouším prodat. Jenže mi každý ředitel říká rovnou do očí: Vždyť vy jste ho něčemu naučili. Copak umí?

Plakat, říkám.

Plakat, slychávám nato, plakat, to už by něco bylo, tak jen do toho, plač, velíky.

To já zas ovšem nesnáším. S mým obrem takhle nikdo mluvit nebude. Už zas pátravě hledí do dálky, obličej mu zase modrá jako švestka, už vidím v každém jeho oku po jedné z jeho opravdu krásných kulatých slz, divoce ho popádnou a táhnou ho za sebou ven. Nedovořím, aby mi z něho dělali cvičenou opici.

Plakal snad jenom proto, že ho chci prodat?

Potom, když se dostanu do úzkých, přece jenom se pokouším dovést jeho pláč na jistou úroveň. Zřejmě se dá něco získat i pláčem. Jenže číslo z toho nebude. Pláč sám o sobě by byl dobrým předpokladem, ale můj obr prostě není umělec. A pláč, který není pojednán umělecky, zůstává brekotem, a obecnostvo, zvyklé na perfektní vystoupení, syčí nevolí.

V soukromých sedánkách míváme větší úspěchy. Já hovořím a on pláče. Hovořím rychle, suše pronáším řízné věty, ve slovech rozvíjím nový svět, vrhnu vám ostré světlo, nač si vzpomenete, a on nad tím pláče. Lidé postávají kolem nás, smějí se a nabízejí nám skleničku. Že prý nás rádi vidí. Jsme k smíchu, to jistě. Ale nejde z nás strach. A tak nemáme úspěch. Proto musí to moje obrovské závaží konečně pryč. Toho času se nám sice dostává leckjakých pozorností, dalo by se to chápat i jako gáže. Ale plákat nikde. Sál nikde. Strach nikde. A nikde taky nádherný referát. Cestou domů ho hubuju. On mě nese nahoru po schodech, říká mi veličenstvíčko, loupe mi pomeranč, který mu hluboko do kapsy strčila jedna dáma. On radši švestky. Proto se mu často posmívám a říkám mu švestkový král. Narážím tím samozřejmě i na náš společný původ, a zároveň ostře zdůrazňuju, že právě jeho těžkopádnost, zavinila, že stále ještě zápasíme v modravých stínech švestkových alejí u nás doma. To jeho vinou se svého původu ze švestkového kraje nikdy nezbavíme. Vždyť on sám je jenom neuchopitelná, valící se švestková masa, červenozlaté maso v modravé ojněné pokožce. Abych vyhladil jeho paměť, volám na něho někdy chladně jako led Bědo. I po tisícáté věří, že jsem opravdu zapomněl jeho jméno, a říká mi s jímavou shovívavostí: Já se přece jmenuju Josef.

Má ovšem i své dobré stránky. Tak například pořád čeká, že se nastydnou. Jednou si říkal sám pro sebe: nastydly to umí ocenit. Jakmile tedy zjistí, že jsem nastydly, rázem je velice hbitý. Kde se vzala tu se vzala, jsou tu horká povídky, proti mé vůli mi dělá z horkých povídek zábal na krk, masíruje mi lýtka horkou švestkovou šťávou, lije mi do krku horkou slivovici a mačká mi pod kříž pytlík s hor-

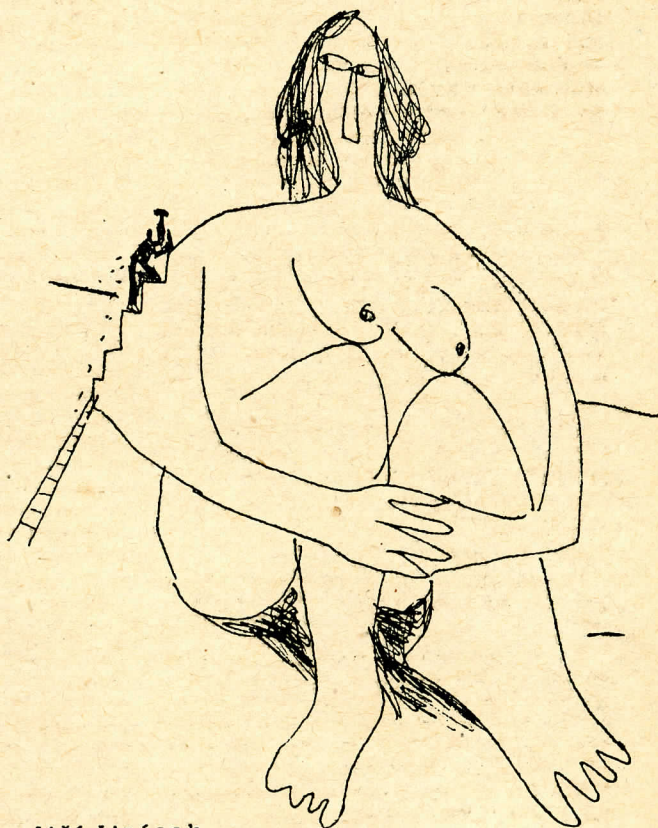
kými švestkovými peckami. Má radost, když se jeho ošetřování bráním. To se teprve může uplatnit jaksepatří. A když mě konečně dokonale zavalí svou švestkovou kúrou, umyje si jako veliký lékař ruce a prohlásí, že je na mne hrdý.

Ach Josefe, říkám v takových chvílích já, co nás všechno ještě čeká.

V tom ihned vytuší osudový tón, divoče stáhne svůj ustaraný obrovský obličej a já s děsem chápu, že hodlá myslet, a to už taky myslí, usedá málem ve mdlobách na kraj postele a pomalu, aby si snad neuškodil na myšlenkách, pomalu si říká pro sebe: Jednou přijde déšť. A když budeme mít štěstí, přijde dokonce ještě déšť. Ale prosím, nebudme neskromní, stačil by i déšť. A když ne zrovna déšť, tak tedy déšť. A abychom byli docela upřímní, tak, jak na tom jsme, by dokonce stačil i déšť, nebo přece jen aspoň déšť. Co ty na to?

Ach Josefe, říkávám v takových chvílích já, kdybych nebyl tak nastydlý, rád bych si teď zašel mezi lidi, člověk si koneckonců přece jen potřebuje popovídat. Opatrně přitáhne obklad a mlčí. On zas není takový, že by vždycky musel mít poslední slovo. Žijeme si ovšem už příliš dlouho navzájem v duších, než aby to ještě mohlo něco znamenat. No dobrá, lidé, vezměte ho ode mne, kupte, kupte mého obra. Jistě se někde staví výškový dům, mají tam nakvap, všechno klapne, jen atmosféra v místnostech pořád ještě není ta pravá, a proč — v té výškové budově se nepláče. V tom případě bych vám tedy toho svého velkého mohl opravdu doporučit. Byl by dobrý i pro dozorcí radu, která, jak to tak vypadá, bude pomalu nepoddajná, protože pánové jsou už v leccems příliš mazaní a jak se zdá, už v tom moc umějí chodit. Můj obr má

možnosti srovnatelné s možnostmi moře. Dejme tomu, že se v noci převalujete v posteli, vždycky budete myslet na to, že se převalujete směrem k němu nebo směrem od něho. I prosté pohyby nabývají smyslu, když je u toho můj obr. Vyžene z vás onu poněkud žalostnou prchavou lenost, která se dnes vkrádá do nás všech, rovna ustavičnému dráždění ke kašli, z něhož není vykoupení, vyžene ji z vás vlastní tíhou a švestkovým zaříkáním, to vám slibuju. Opravdu vás promění v cosi jako komika. Seberte odvahu, přijďte a pohlédněte mu postupně do obou švestkově modrých očí, ležících příliš daleko od sebe. Přijďte v sobotu. V sobotu ho vždycky posazuju před kavárnu na Herzogově třídě. Kdybyste šli kolem, říkejte mu klidně darebo. Má to rád. Když to na něm

Jiří Jirásek

vyžadujete, umí být dokonce i skutečně ctižádostivý. Domnívám se, že teď už by se i docela rád proslavil. Jen mu, prosím vás, nenakládejte nic na hřbet, dokud takhle sedí. Nemá to lehké. Jen uvažte, že když sedí, hromadí se v něm myšlenky. Nemá to lehké. Sedí a počítá své nohavice a tváří se jako staroruský vypovězenec. Uvažte, kolik místa v něm zabírá paměť! Jak to všechno vnímá, řinčení kávového servisu z našeho nejprvnějšího manželství! Fialové zadržované projevy kandidáta kazatelství! Padající švestky v snách. Vidíte, jak si šátrá po obličejl, hledá své rty. To, co mu vyklouzlo ze rtů, je jeho jazyk. Teď zahanbeně sklání hlavu. Rád by si od vás lízl zmrzlinu, panstvo. Celou zmrzlinu pro sebe nechce. Neutěšujte ho, prosím, dokud sklání hlavu. Nějakou dobu se chovejte přesně jako zimní slunce. Ovšem, dokud sedí tak zahanbeně, zvládlo by ho i to ze všech nejmenší děvčátko, stačilo by slůvko, že musí ještě dneska na nákup, a už by si ji cpal do šálu a už by s ní uháněl, až by se i s ní schoval zlému osudu v Böhmovic lahůdkářství. Pozor, teď se třese. Jde mu to líp než srnci v únoru. Vždycky se mu to nevede tak pěkně jako teďka. Je zkrátka závislý na záhadných procesech, jako zahradník. Tomuhle například říká modlení. Neříkejte, že si jenom vyškrabuje dýmku. Pro něj už to zkrátka je modlení. Za chvilku se pokřičuje palcem, kterým teď ještě objíždí oblínu dýmky. Teď by si mu někdo měl sednout na pravé stehno. Haló! Haló! Copak nikdo nemá čas? Nebo je opravdu tak malý zájem? Vidíte, stehno se chvěje, i když na něm nikdo neseďí. To, co slyšíte, je jeho „Takhle jedou páni“. Kdyby mu někdo seděl na stehně, bylo by to úchvatné představení se zpěvy, takhle je to ovšem všechno trochu jakoby navíc.

Pochopte prosím, že jestli v sobotu nepřijdete, jestli se nenajde nikdo, kdo by měl chuť projet se na jeho obrovském stehně, budu na ně zase muset vyskočit sám a budu se muset nechat natřásat, dokud toho dusání sám po dobrém nenechá. Jestli nebude mít nikoho na stehně, roz-

mlátí pólku města. Tak prosím v sobotu. Třeba i v neděli, kdyby to jinak nešlo. Vlastně kdykoli. Čekám takříkájc na vaši nabídku. Jestli se do nula hodin nikdo nedostaví, budu ho muset zavést k řezníkov. Takový obr, ten žere, to byste nevěřili. A protože v té své těžkomyslnosti, kterou lze označit jako jinak neznámý hlad, chňapal už i po mně, nezbyvá mi, než ho s několika reklamními tirádami představit řezníkovi. A kdyby ten řezník měl být nelida, budu muset svého upřímného obra vyvést sám na nákladové nádraží, budu mu muset vysvětlit, že nás čeká dobrodružství jaksepatří, budu muset jeho i sebe dovláčet k nakládací rampě, vstřít ho do vagonu těsně předtím, než zapadnou dveře. To ještě není krutost. Miluje totiž koně skoro víc než staré lahvičky od kolínské. Já ho přece znám. A než vagon projede Brennerem, bude si můj obr s koňmi prozpěvovat chorály, jaké se nezpívají už od dob bitvy u Lutynie.

Musím jen doufat, že se na mne v poslední chvíli nepodívá jedním ze svých osamělých očí. To bych si ho zase poslušně odvedl domů. O tom vás tedy mohu ujistit, že se od něho tak snadno neodloučíte, když už ho jednou máte. Teď například právě klečí na své mapě Jižní Ameriky, švestkové pecky nakladl na Surinam a z jedné lahvičky od kolínské opatrně lije vodu na pecky a na Surinam a tváří se, jako by tím Surinamu nějak prospíval.

Když ale vyskočím a zvolám: Honem, rychle pojd', pojedeme do Surinamu a pomůžeme jím tam!, ukáže na malou loužičku vody, v níž se proměnil Surinam na mapě, a řekne: V Surinamu už jsem nasázel švestky. A dívá se na mne tak, že bych z něho a z toho jeho švestkového Surinamu nejraději pošel. Obvyčejně si nato kleknu vedle něho a strávíme večer nad mapou, slabikujeme si málo známá jména a s jistou důstojností rozhodujeme, kde budeme napříště vysazovat švestky.

Přeložila Jitka Bodláková

© Suhrkamp Verlag, Frankfurt a. M. 1964

HALÓ, SATCHMO!

Píseň z filmu Kdyby tisíc klarinetů

Hudba: Jiří Šlitr / Text: Jiří Suchý

Medium tempo

Jak rád zřel bych svoji tvář ve zla-tým plechu
jeho sva-tý trumpety. Jak rád zřel bych její zář,
- dvě černý ruce advě bí- lý manžety. Jak rád
slyšel bych ten hlas, co zná dávno kde-kdo z nás. Jak
rád dovedl bych hrát Haló, Satchmo, Haló, Haló, Satchmo jako
ty. Nediv se mý ku- ráži a jestli tě to u- ráží, přestaň se
mračit, snad bude stačit, že tím končí pí- soň má.

© Státní hudební vydavatelství, Praha, 1964

KDYBY TISÍC KLARINETŮ... byl název kabaretního lepoprela Jiřího Suchého a Ivana Vyskočila, jímž před lety zahájilo svou činnost pražské Divadlo Na zábradlí. K myšlence proměny zbrani v hudební nástroje se nyní znovu vrací stejnojmenný revuální film režisérů Jána Roháče a Vladimíra Svitáčka, jehož základ tvoří písničky Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra. Dvě z nich otiskujeme v tomto čísle. Fotografie z filmu na dvou předcházejících stranách Miloslav Mirvald.

TEREZA

Ústřední píseň z filmu Kdyby tisíc klarinetů

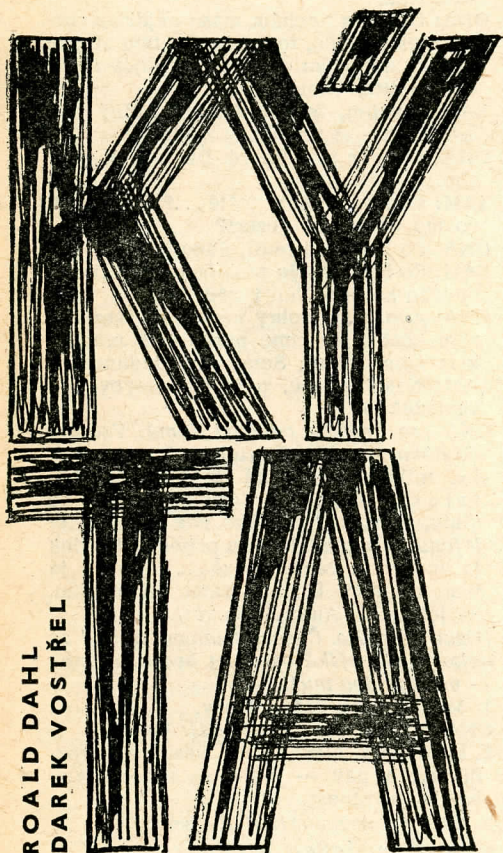
Hudba: Jiří Šlitr / Text: Jiří Suchý

Pomalý foxtroť

Tereza, jediné Tereza měla by slyšet pí-seň mou, ostat-ní
prominou, nestojím o jinou, jen pro tu jedinou chci tady pí-seň zpívat.
Tereza, jediné Tereza je toho pravou pří-či-nou, že tady
statečně, hrdě a zbytečně do větru zpívám pí-seň svou.
Možná za rok, za dva že pozná, kdo měl její úsmě-vy rád,
láska, že je sladká a hrozná, když se dostaví nečeka-ně a jednostranně.
Terezo, přečti si, Terezo, otázku, kterou v očích mám, napísem
tiskacím k tobě se obracím a ty víš předem, nač se ptám.

© Státní hudební vydavatelství, Praha, 1964

ONA (sedí, háčkuje dětskou čepičku, usmívá se, chvílemi jako by naslouchala. Napětí. Zvuk otvíraného zámku ve dveřích. Kroky. Vchází On)
ON (jde, na první oslovení jen kývne, pak po chvíli odpoví)

ONA: Nazdar, miláčku.
ON: Nazdar.
ONA: Stalo se něco?
ON: Ne.
ONA: Ty jsi takový...
ON: Jaký?
ONA: Jsi unavený, vid.
ON: Ani ne.
ONA: Volala Julie, moc tě pozdravuje...
Představ si, že má auto zase v opravě.
ON: Hm. (Odchází pro láhev.) Dáš si taky?

ONA: Hm. Ale jen na dno, nebo ten kluk bude alkoholik.
ON: Tak? (Naznačí tuknutí pozdvižením sklenky.)
ONA: Aby to byl kluk! (Chce si tuknout.)
ON (jakoby přeslechne, rázem vypije obsah. Klesne do křesla. Ruka se skleničkou mu chvíli visí).
ONA: Máš kruhy pod očima!
ON (jen kývne)
ONA: Je to stejné ostuda, že policista, který má tolik služebních let, musí být tolik hodin denně na nohou.
ON (s námahou se zdvihá po lahvi)
ONA: Já ti naleju, chceš?
ON: Sed! To je dobrý! (Nechá si nalít. Se skleničkou před ústy. Hra.)
ONA (chvíli ho nehnutě pozoruje): Mám ti přinést trepky?
ON (zavrtí hlavou)
ONA: Miláčku, nechtěl bys trochu sýra?
ON: Ne! (Vypije náhle i druhou skleničku.)
ONA: Jestli jsi příliš unaven, nepůjdeme dnes ven. Můžeme zůstat klidně doma. (S profesionálním zájmem.) V lednici je spousta masa a zeleniny. Já něco honem — tak narychlo udělám. A najíš se, nemusíš ani vstát z křesla. Co bys řekl kotletám? Nebo skopové? Nebo vepřové jen tak, víš, přírodní s chlebem, anebo s bramborem, ale to bys musel chvíličku počkat. Já jsem dneska nevařila. Víš, myslela jsem, že půjdeme jako obvykle...
ON: Nechci nic.
ONA: Přece musíš něco večeřet.
ON: Nemám hlad.
ONA: Tak si dej zatím kousek sýra, jen tak pro chuť. (Vstává.)
ON: Sedni si.
ONA: Nebruč, mrzoute.
ON: Povídám, sedni si... Ještě na chvíli. (Váhá.) Sedni si. (A pak prudký pohyb pro láhev. Naplní sklenku.)
ONA (fascinovaně přihlíží)
ON: Poslyš, musím ti něco říci.
ONA: Co je s tebou, stalo se něco, miláčku?
ON: Bojím se, že to bude pro tebe dost rána, ale přemýšlel jsem o tom dlouho a podle mého názoru bude jediné správné, když ti všechno řeknu. Myslím si, že není nutné dělat kolem toho scény. Konečně, doba už je taková, že se to stává kdekomu...
ONA: Daisy!
ON (kývne): Je v jiném stavu.

ONA: Co chceš dělat?

ON: Vzít si jíl

ONA: Já snad taky čekám rodinu — a mám ustoupit proto, že jsem jenom tvoje žena?

ON: Chci si ji vzít! (*Vstane.*)

ONA: To mě chceš nechat teď samotnou? To snad...

ON (*zády*): Budu ti samozřejmě dávat peníze a starat se, aby ti nic nechybělo.

ONA: A to myslíš, že stačí? To snad nemyslíš vážně. (*Hlas se jí láme.*)

ON: Nemá smysl — pochop to! Nemá smysl o tom začínat znovu! Kvůli tomu, že jsme se náhodou vzali, nebudu kazit život sobě, ani nakonec dítěti.

ONA: Patricku...

ON: Nech toho, prosím tě. Nech toho, nemá to smysl...

ONA (*po pauze*): Připravím jídlo. (*Sejde po schodišti. Dole se na chvíli zastaví, opře hlavu o sloup.*) Ne, to se mi jenom zdá. Teď hlavně klid, klid. To přece není vůbec ještě jasné. Trpělivost. A klid! Nesmím dělat scény, to by bylo to nejhorší... (*Vezme nějaké maso s kostí do ruky. Pak vstoupí do pokoje.*)

ONA: Máš chuť...

ON (*aniž se otočí*): Proboha, nic pro mne dneska nevař! Půjdu pryč.

ONA (*chvilí za ním nehnutě stojí. Pak ho prudce praští zezadu kýtou do hlavy*)

ON (*po chvílce, která se zdá věčností — se zhroutí*)

ONA: Patricku! (*Sedne si.*) Promiň, bylo to zmrzlé. To jsem snad ani nechtěla — Patricku! — Jestli se mu něco stalo... Těhotnou ženu přece nepopraví. Asi mě zavrou a po porodu... To ne, proboha, to ne. Vždyt jsem nikomu nic neudělala. (*Vyběhne kamsi s kýtou. Pak běží k zrcadlu, upravuje se a zkouší si.*) Nazdar, Same. Chtěla bych brambory a snad velkou plechovku hrášku. (*Zkouší to několikrát, během toho si oblékne kabát, seběhne ven a vstoupí do krámu.*)

ONA: Nazdar, Same.

SAM: Dobrý večer, paní Maloneyová, jak se vám daří?

ONA: Chtěla bych brambory, Same. A snad také velkou plechovku hrášku.

SAM: Tady by to bylo. Tak čím mohu ještě...?

ONA: Patrick je dnes tak unaven, že nemá chuť vysedávat v restauraci. Ve čtvr-

tek obvykle večeříme venku, víte, a teď nemám doma žádnou zeleninu.

SAM: A jak jste na tom s masem, paní Maloneyová?

ONA: Děkuji, maso mám, pěknou skopovou kýtu z lednice.

SAM: Aha.

ONA: Obvykle nechám maso nejdříve roz-tát, než je pečú, teď jsem ho tam strčila jen tak nahonem, ale snad to půjde i tak. Co myslíte, Same?

SAM: Myslím, že v tom není žádný rozdíl. Přejete si brambory z Idaho?

ONA: Ano, ty jsou dobré. Dva sáčky, prosím.

SAM: Čím bych mohl ještě...? Co dezert, co mu dáte jako dezert?

ONA: Co byste mi radil, Same?

SAM: Co byste řekla pěknému kusu tvarohového koláče? Ten jí rád, že?

ONA: Ano, to je dobrý nápad. Po tvarohovém koláči je přímo posedlý. A mnohokrát vám děkuji, Same. Nashledanou!

SAM: Nashledanou, paní Maloneyová. Já vám děkuji.

ONA (*se zpěvem odchází domů. Vstoupí do domu a volá*): Patricku, už jsem zpátky, miláčku! (*Vybíhá do pokoje.*) Patricku! (*Výkřik.*) Ježíšikriste, co se stalo, Patricku! (*U něho, pak rychle k telefonu.*) Honem! Honem! Přijďte, Patrick je mrtev... Maloneyová... Ano... já vím, asi ano. Leží na zemi. Já myslím, že je mrtvý. Ano... (*Zavěsí.*)

(*Ozve se rádio. Časové znamení ohlásí za několik okamžiků osmnáct hodin. Zvonek — vstoupí dva muži.*)

1. MUŽ: Dobrý večer, Mary.

ONA (*klesne mu do náručí*): Jacku!

1. MUŽ: Klid, hlavně klid. Nesmíte se rozčilovat a pak — třeba se nic nestalo. Náhlá nevolnost...

2. MUŽ (*u mrtvého*): Náhlá smrt.

ONA (*už v křesle*): Je mrtev?

2. MUŽ (*kývá hlavou*)

1. MUŽ: Mary, co o tom víte?

ONA (*přerývaně*): Já nevím, já nic nevím. Jacku, kdybyste věděl...

1. MUŽ: Mary, prosím vás! Musíme jednat rychle.

ONA: Přišel domů — byl unavený, dal si whisky, a že dneska nikam nepůjdeme, tak jsem šla k obchodníkovi a vrátila jsem se...

2. MUŽ: K jakému obchodníkovi?

ONA: K Samovi.

2. MUŽ: (*u telefonu*): Potřebuji prověřit...
1. MUŽ: Všimla jste si něčeho zvláštního? Nějaký výkřik, kroky?
2. MUŽ: Vypadá to na úder do těla.
1. MUŽ: Okno bylo otevřené?
- ONA: ? ?
1. MUŽ: Je zde druhý vchod?
- ONA: Ano, do zahrady.
1. MUŽ: Prominete na chvilku? (*Odchází.*)
2. MUŽ: Tak jak to bylo?
- ONA: Já nic nevím. Seděla jsem sama doma. Háčkovala jsem. Čekám dítě, víte. Patrick přišel jako normálně. Byl hodně unaven, tak unaven, že nechtěl ani jít na večeři.
2. MUŽ: Říkal něco?
- ONA: Že nechce ani jíst.
2. MUŽ: Říkal něco podstatného?
- ONA: Ne, spíš mlčel.
2. MUŽ: Zmínil se o nějaké záležitosti?
- ONA: Patrick se mnou o služebních věcech nikdy nemluví.
2. MUŽ: Pohádali jste se?
- ONA: Proč?
2. MUŽ: To se stává v rodinách.
- ONA: Patrick mě měl rád.
2. MUŽ: Dobře a dál...
- ONA: Šla jsem do sklepa pro skopové. Dala jsem ho do trouby. Je tam ještě pořádek. Pak jsem se oblékla a běžela ven...
2. MUŽ: Promiňte.
3. MUŽ (*vstoupí, chvíli šeptá, pak slyšíme*): Chovala se úplně normálně... Velmi spokojena... Chtěla mu přichystat dobrou večeři. Hrášek... Tvarohový koláč... Naprosto bez podezření...
2. MUŽ (*se vrací k Mary*): A pak?
- ONA: Vrátila jsem se. Ještě dole jsem volala: Patricku, už jsem tady...
2. MUŽ: Ozval se?
- ONA: Ne. To už musel být...
2. MUŽ: Jak dlouho jste byla nakoupení?
- ONA: Bože můj, já nevím. Snad dvacet minut.
1. MUŽ (*se vrací*): Nic tam není.
2. MUŽ (*k 3.*): Prohleďte to pořádně. Mohou tady být politické motivy anebo msta. Patrick byl dobrý policista.
3. MUŽ: Ano, pane.
2. MUŽ: Hlavně mi záleží na nějakém tupém předmětu. Kovová roura, kladivo. To by mohl někdo, jestli utekl zahradou, někam pohodit. Mohly by tam být otisky.
3. MUŽ: Ano, pane. (*Odejde.*)
2. MUŽ: Mohla byste se, paní, porozhlédnout po domě, nechybí-li vám něco? Máte nějakou kovovou vázu?
- ONA: Ne, to ne.
2. MUŽ: A šroubovák, velký šroubovák?
- ONA: Jedině snad v garáži. Potřebujete ho?
1. MUŽ: Nechtěla byste raději, Mary, jít k sestře, nebo k nám? Žena se o vás postará. Odvezeme vás.
- ONA: Ne, Jacku, jste moc hodný, ale teď nemohu nikam.
1. MUŽ: Tak se na chvíli natáhněte.
- ONA: Děkuji, tady je to pohodlné, nejsem schopna udělat ani krok. Nebo tady nesmím...
1. MUŽ: Ale můžete, Mary. Já jenom, že to pro vás, jaksi... (*Vstoupí dva muži, odnesou mrtvolu — v naprostém tichu.*)
3. MUŽ (*se vrací*): Zatím nic. Nevypadá to.
2. MUŽ: To je chyba. Potřebujeme zbraň. To je stará zkušenost. Když se najde vražedný předmět, najde se i pachatel.
- ONA: Jacku, mohl byste mi dát trochu sody?
1. MUŽ: Nechcete trochu whisky? To vám nemůže uškodit.
- ONA: Ale jenom na dno, aby ten kluk... (*Rozpláče se.*)
2. MUŽ: Paní Maloneyová, snad by přece jen bylo lépe...
- ONA: Promiňte, pánové, já vím, že jako žena policisty se mám chovat jinak, ale... Napijte se, Jacku, a vy také, pane.
1. MUŽ: No, ve službě to sice není dovoleno, ale doušek by přišel vhod, ne, Billy?
2. MUŽ: Když to udělá paní Maloneyová radost, určitě.
- ONA: Prosim vás, v kuchyni jsou sklenky, kdybyste byl tak laskav.
3. MUŽ: Velmi rád, jen sedte. (*Odchází, za chvíličku volá.*) Haló, tady je zapnutá trouba a maso se málem připaluje.
- ONA: Skopová... Já na to úplně zapoměla.
3. MUŽ: Mám to vypnout?
- ONA: Buďte tak laskav!
3. MUŽ (*se vrací*):
- ONA: Děkuji mnohokrát.
1. MUŽ: Napijte se.
2. MUŽ: Kolik je hodin?
3. MUŽ: Bude devět.
2. MUŽ: Zavolám si domů, aby žena nečekala s večeří.

ONA: Pánové, promiňte, já nevím, jestli je to vhodné, ale udělali byste mi velkou radost, kdybych vás mohla pozvat.
2. MUŽ: Paní, to nepřichází v úvahu.

ONA: Jste přece všichni dobří přátelé Patricka. Snažíte se chytit muže, který ho zabil. Víím, že Patrick by mi nikdy neodpustil, kdybych jeho kolegy v jeho domě nepohostila. Prosim vás, ve jménu jeho památky.

1. MUŽ: Mary, jste příliš laskava.

ONA: Jacku, tam v troubě je skopová pečeně. Bude jistě hotová.

2. MUŽ: O tom nemůže být řeč.

ONA: Prosim vás, nezlobte se na mne a snězte to. Nemohla bych z toho stejně sníst ani kousíček. Byla pro Patricka, chápejte mě. *(Rozpláče se.)*

3. MUŽ: Skutečně. Děkujeme.

ONA: Pánové, šetřete mě, prosím. Uděláte mi velkou radost. Jacku, vy se u nás vyznáte. Ujměte se role hostitele. Za Patricka. Já zůstanu tady, zavolám vás, kdyby se něco... Prosim vás, pánové.

2. MUŽ: No tak snad...

ONA *(zůstane sedět. Scéna se stmívá.*

Hlasy mužů, mluví s plnými ústy).

1. MUŽ: Ještě kousek, Charlie?

3. MUŽ: Jenom plátek, aby to nevypadalo...

2. MUŽ: Kousek si ještě můžeš vzít. Říkala, že to můžeme sníst všechno.

3. MUŽ: Poslyšte, šéfe, to musel být zatraceně těžký kyj, co s ním ten chlapík zabil chudáka Patricka. Doktor říká, že je lebka úplně rozdrčena. Jak od kovářského kladiva.

2. MUŽ: Pak nebude tak těžké najít vražednou zbraň.

1. MUŽ: To je moje řeč.

2. MUŽ: Pachatel přece s sebou nebude tahat dlouho takovou věc.

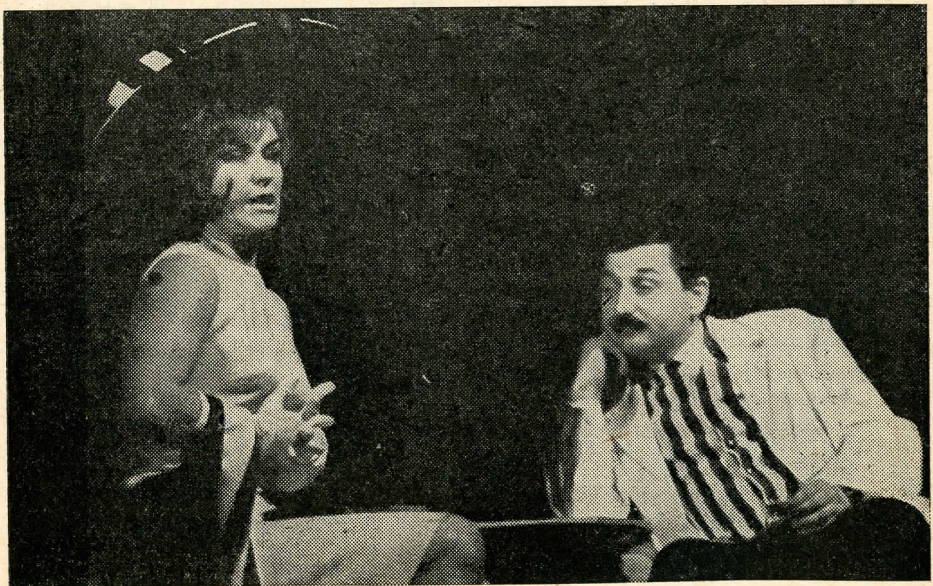
1. MUŽ: Dej mi trochu sosu.

(Zamlaskání.)

2. MUŽ: Já jsem přesvědčen, že se to ještě objeví přímo tady v domě nebo na zahradě. Mám takový pocit, jako bychom to měli na dosah ruky — přímo před nosem, co říkáš, Jacku?

(V sešeřelém pokoji svítí jen jedno světlo na Mary a ta se právě dala do tichého smichu.)

Jitka Frantová a Vlastimil Bedrna v detektivním pořadu divadélka Rokoko. Foto J. Červený

V Ý K U P N É

WLADYSŁAW JAKUBOWSKI — ZBIGNIEW KORPOLEWSKI

(Telefonický rozhovor.)

ÚNOSCE: Je to byt pana Procházky?

MUŽ: Haló... Ano... Procházka u aparátu.

ÚNOSCE: Tady únosce.

MUŽ: U čeho?

ÚNOSCE: Ale u ničeho. Únosce. Volám k vůli tomu...

MUŽ: Aha... to jste vy... Tak podívejte se, já rozhodně neseženu...

ÚNOSCE: Okamžik, prosím vás! Co jí dáváte k večeři?

MUŽ: Přece už jsem vám říkal, abyste jí udělal bramborové placky. Ona je zbožňuje.

ÚNOSCE: To jsem jí taky udělal.

MUŽ: No a?

ÚNOSCE: Má pálení žáhy.

MUŽ: Po bramborových plackách? To není možné. — A na čem jste je smažil?

ÚNOSCE: Na másle.

MUŽ: To jsou taky nápady! Smažit bramborové placky na másle. Já jsem vás přece upozornil, že Liduška jí všechno na olivovém oleji.

ÚNOSCE: Když já jsem ho nedostal.

MUŽ: No tak jste měl přijít za mnou. Já bych vám byl trochu půjčil.

ÚNOSCE: Zbláznil jste se, člověče? Já k vám přijdu pro olej, vy zavoláte SNB, a já jsem v rejži!

MUŽ: No jo, to je fakt, na to jsem docela zapomněl.

ÚNOSCE: Á propos, zapomněl... co teda bude s tím výkupným?

MUŽ: Já momentálně rozhodně tolik peněz neseženu.

ÚNOSCE: Pane! Do toho mi nic není. Podívejte, pochopte to... moje žena se za tři dny vrátí a v jaké já budu situaci? Už teď... cizí ženská v bytě, nepřihlášená, bez dekretu... Stejně už se po mně sousedí nějak divně koukají...

MUŽ: Tak proč jste ji unášel?

ÚNOSCE: Jak to, proč? Nějak si člověk přivydělat musí. Copak vy žijete z platu? To mám okrádat radši stát?

MUŽ: Podívejte, já jsem se snažil...

ÚNOSCE: Ale jak? Požádal jste závodní radu o půjčku?

MUŽ: No požádal.

ÚNOSCE: No a?

MUŽ: Nic. V pokladně nebyl...

ÚNOSCE: Pokladník?

MUŽ: Ale ne. Ani groš.

ÚNOSCE: Jak to?

MUŽ: Že prý museli všechno půjčit Pokornému, prý ho potkala nějaká nehoda.

ÚNOSCE: Copak jste jim neřekl, že vám unesli ženu?

MUŽ: Ale řekl.

ÚNOSCE: No a?

MUŽ: Povídali, že od prvního budu platit daně jako svobodný, když nemám ženu...

ÚNOSCE: Sakra... A to jste nemohl požádat aspoň o krátkodobou výpomoc?

MUŽ: Na to jsem se taky informoval. Výpomoc by mi dát mohli, ale jenom na pohřeb, a na to bych musel přinést potvrzení.

ÚNOSCE: Člověče, já vám přece kvůli nějakému potvrzení nebudu mordovat ženu! K tomu mě nepřinutíte.

MUŽ: Já vás k ničemu nenutím. — Ostatně Novák je mi dlužen stovku, snad mi ji vrátí. Zavolejte mi pozítří.

ÚNOSCE: Cože? Pozítří? Víte, kolik už mě ta vaše Liduška stála? Do dneška to dělá 327 Kčs, nepočítaje ty všerejší jahody...

MUŽ: Člověče, vy to vedete... za čtyři dny 327 korun.

ÚNOSCE: Tak jste si ji vychoval vy. Snídaně do postele, k obědu minutky, salátky, ovoce... A musel jsem jí koupit pyžama.

MUŽ: Na co pyžama?

ÚNOSCE: A to byste chtěl, aby se mnou v pokoji byla nahá?

MUŽ: Jak to, s vámi v pokoji. Jaký vy to vůbec máte byt?

ÚNOSCE: No, garsonku, no...

MUŽ: A máte aspoň koupelnu?

ÚNOSCE: To bohužel nemám, zatím jenom sprchovací kout. Vanu mají dodat ve čtvrtém čtvrtletí. Ale jinak je to slunný byt, na mou duši.

MUŽ: Pane, já nechápu, jak si do takových primitivních poměrů můžete ještě vzít nějakou ženskou. A to si říkáte únosce? U mně jste, pane, bránil!

ÚNOSCE: No prosím, ale co jste udělal vy? Do věrejška nic, ani v televizi, ani v rozhlase... Byl jste aspoň na SNB? Já jsem vás přece prosil...

MUŽ: Telefonoval jsem tam.

ÚNOSCE: Telefonovali! To jste tam nemohl zajít osobně? — A co vám řekl?

MUŽ: Abych si z nich nedělal legraci.

ÚNOSCE: Tak jste mohl aspoň dát inzerát do Večerní Prahy.

MUŽ: Já jsem tam byl, ale oni ho uveřejní až za tři týdny, dřív to prý nejde.

ÚNOSCE: S vámi vážně není žádná řeč. Kdyby se to stalo třeba v Paříži, tak už o tom píšou všechny světové noviny a vy jste takový trouba, že nedokážete do novin dostat ani inzerát, že se Liduška ztratila.

MUŽ: Poslyšte, pane, co si to dovoluujete, moje žena pro vás není žádná Liduška!

ÚNOSCE: A je, my jsme si připili na bratrství.

MUŽ: Kdy?

ÚNOSCE: Včera. Už jsem to nemohl nudou vydržet.

MUŽ: No prosím; čtyři dni — a už se nudí. A já už jsem s ní šestnáct let a nudím se.

ÚNOSCE: Pane, vy už mě taky nudíte. Co bude s výkupným?

MUŽ: Vždyť jsem vám to říkal. Stovku mi má vrátit Novák a stovku snad ještě od někoho seženu. — Víc toho nebude.

ÚNOSCE: Pane, vy jste gangster! Já vám přece nemůžu vydržovat ženu! A je to od vás sprosté, takhle mě vydírat, protože mi žena přijede za tři dni. — Nebuďte takový nelida, přidejte něco!

MUŽ: No tak, abyste mě nepomlouval. Dvěstě v hotovosti, kilo telecího a láhev nakládaných hříbků. Liduška je sama nakládala.

ÚNOSCE: Platí. Vezměte si ženu a pošlete výkupné.

MUŽ: Tak dobře, po dvacátém.

ÚNOSCE: Proč až po dvacátém?

MUŽ: Poněvadž zítra jedu s Čedokem na zabijačku do Budapešti.

ÚNOSCE: Jak to?

MUŽ: No, já jsem se cítil strašně sám a vůbec to byl pro mne otřes. Pochopte to... za šestnáct let poprvé sám.

ÚNOSCE: Proboha, tak mi nedávejte nic, jenom si vezměte Lidušku! Ale hned!

MUŽ: Vám se to řekne... A co ten zájezd? Když nepoježu, tak mi propadne záloha a kdopak mi ji vrátí, co?

ÚNOSCE: Snad ne já?

MUŽ: A kdo jiný, kdopak mi unesl ženu?

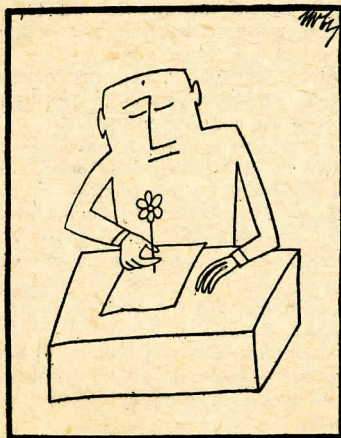
ÚNOSCE: Pane, kde bych já vzal tolik peněz?

MUŽ: Vypůjčíte si od závodní rady, nebo od kolegů...

ÚNOSCE: No dobrá, dobrá, jenom už si vezměte Lidušku, pošlu vám ji taxíkem.

MUŽ: Moment, moment, a kdopak zaplatí toho taxíka?

ÚNOSCE: Já, já... a tu zálohu... a ty jahody... a to pyžama taky. *(Pokládá telefon a tragicky.)* No tak, může si tady člověk něco poctivě přivydělat?

TO VAŠE ALIBI

Písňová parodie z textappealu v Luxoru

Hudba: Petr Skoumal / Text: Jan Vodňanský

Tempo di tango argentino

The musical score is written on a single staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 7/8 time signature. The melody is accompanied by guitar chords indicated above the staff. The lyrics are written below the staff. The score includes a double bar line with repeat signs and a 'Medium fox (♩=♩) Shuffle' instruction.

Chords: Dmi, A7, Gmi, E7, D, G, Fismi.

Lyrics:
To va-še a-li-bi, to se mi ne-lí-bí, to se mi ne-lí-bí,
má krásná pa-ní, ni va-še zá-li-by, zá-li-by ve zloči-nu
ne-vinné zdá-ly by se ně-ko-mu, a-le když srdce ra-ní
pohled váš jediný po mnoho no-cí a dnů. Sherlocku
Holme-si s Wats-nem, kde je váš le-do-vý chlad?
Ve vášně plame-ni moc-ném roztál a z-tratil se snad?
Pánové ze Scot-land Yar-du chopte se pří-pa-du,
po stopách, jen co je na-jdu, vydám se bez odkla-du.

Dobry detektivni autor neznehodnocuje ciste a libezne linie klasicke vraždy nebo loupeže tím, že by je omotával špinavými a ulepenými techtlemechtlemi mezinárodní diplomacie; nestrhává naše vznešené pojmy o zločinu na úroveň zahraniční politiky.

G. K. Chesterton

DESATERO pro autory detektivek

1

Zločinec musí být někdo, o němž je zmínka brzo na začátku příběhu, avšak nesmí to být nikdo, jehož myšlenky bylo čtenáři umožněno sledovat.

2

Všechny nadpřirozené nebo nepřirozené faktory jsou zcela vyloučeny.

3

Není přípustné víc než jedna tajná místnost nebo tajná chodba.

4

Nesmí být použito žádného „dosud neobjeveného“ jedu ani přístrojů a metod, které vyžadují dlouhého vědeckého vysvětlování na konci příběhu.

5

V příběhu nesmí vystupovat žádný Číňan. Jakmile narazíte na nějakou zmínku o „šikmých očích Čin-lu“, raději hned knížku odložte; je špatná.

6

K řešení nesmí detektivovi dopomoci náhoda ani nesmí být veden nevysvětlitelnou intuící, která, jak se později ukáže, byla správná.

7

Pachatelem nesmí být sám detektiv.

8

Detektiv nesmí odkrýt žádnou stopu, aniž ji hned neodhalí také čtenáři.

9

Duchem chudý přítel detektivův, jeho Watson, nesmí zatajit žádné myšlenky, které se mu honí v hlavě; musí mít inteligenci mírně, ale jen velmi mírně podprůměrnou.

10

Nesmí se vyskytovat dvojčata nebo dvojníci, pokud na jejich výskyt nebyl čtenář řádně připraven.

JISTÝ ITALSKÝ HRABĚ, který nechce být jmenován, protože již dávno není hrabě a nežije již v Itálii, se dohodl sám se sebou, že by potřeboval propašovat ze Švýcar do své vlasti nějaký ten brilliant. Měl je v Curychu, kde mu nebyly nic platné, zato v Itálii, kde je mohl vyměnit za nějaké ty látky, slepici, prasátko a jinou drůbež. Pas dostal, ale jak to propašovat. Za války byl za to trest smrti. A nechat se popravít kvůli drůbeži? Měl výborného přítele lékaře, který mu ochotně zlomil nohu a zasádroval. Měl výborný psací stroj a na něm vlastními neobratnými prstíky napsal anonym gestapu. Dne toho a toho projede státní hranici hrabě Renato. V tom gipsu má brillianty a žádnou zlomeninu. Přítel Amigo. Hraběte čekalo na celnici šest mužů, z toho dva SS. Ven z vlaku, facka, sádra dolů, facka, rentgen, facka a pak už jen omluvy, pardon, je to zlomenina, pardon, v sádře ani v zavazadlech nic, pardon. Odjel. Při návratu hraběte ze Švýcar se ptali celníci: Excellence, co noha, nepoškodili jsme ji nějak, nebolí to? Santa Madona, nějaký magore nám poslal anonym a my, cretini, na to naletěli. Hrabě samý úsměv Amici. To se stane, noha primissima, arrivederci a mával jim až za perón. V sádře měl padesát brilliantů.

Gruzínský přípitek

DAREK
VOSTŘEL

Starý zloděj jel se svým synem do světa, aby přezkoušel syna, čemu se naučil, aby si mohl složit jakousi kvalifikační zkoušku, jak teď říkáme. Přijeli k velké sosně, seskočili z koní a starý řekl:

Vidíš tady tuto sosnu?

Jo.

A vidíš tam nahoře to hnízdo?

Ne.

Tak se podívej.

Jo.

Vylez tam a vyber vajíčka, aniž by to samička zpozorovala.

Mladík leze, už je tam, jedno vejce, pták nic, druhý, dobré je to, pták frr.

Starý se zlobí:

Vidíš tuhle sosnu?

Jo.

Je ještě vyšší.

Jo.

A vidíš to hnízdo až ve špičce?

Ne.

Támhle.

Jo.

Dávej pozor, lezu nahoru.

Jedno vejce, druhé, třetí, pták nic. Poslední. Pták sedí dál v prázdném hnízdě jako... jako pták.

Stařec hrdě sleze, ale syn pryč, oba koně pryč, zásoby, zbraně, všecko pryč. A proto přijímám na iniciativu mládeže.

L OMBROSO

TD

SÁNDOR KOSNAR
PODLE NÁPADU
ISTVÁNA FEJÉRA

(Dva psací stoly, jeden s nápísem „Vraždy“, druhý s nápísem „Vydírání“. Uprostřed konferenční stolec.)

ŠÉF *(sedí u psacího stolu s nápísem „Vraždy“, píše)*

ZÁKAZNÍK *(vchází)*: Dobrý den.

ŠÉF: Vítám vás.

ZÁKAZNÍK: Vy jste, prosím, ředitel akciové společnosti Lombroso?

ŠÉF: Ano, prosím. Cím mohu sloužit?

ZÁKAZNÍK: Četl jsem váš inzerát. *(Vynadá noviny a čte)* Není nic, co by pro vás za dobrou odměnu neprovedla firma Lombroso a. s. Zn.: Neznáme překážek.

ŠÉF: To souhlasí.

ZÁKAZNÍK: Jestli jsem to dobře pochopil, znamená to, že pro vás není překážkou ani trestní zákoník.

ŠÉF: Pochopil jste to velmi správně. Ale upozorňuji vás, že to v případě potřeby komukoli a kdykoli zapřu.

ZÁKAZNÍK: To jsem tušil. Za úplatu jste tedy ochotni provést případně i zločin?

ŠÉF: Přesně tak. S rapidním vývojem techniky jde ruku v ruce i růst nároků společnosti, která si naléhavě vyžaduje neustálé prohlubování a zkvalitňování služeb obyvatelstvu. Až dosud jste za peníze mohl dostat skoro všechno — až na jediné. Nemohl jste si zakoupit zločin. Naše společnost vznikla proto, aby uspokojila tento citelný nedostatek trhu. Lombroso je první světová akciová společnost pro páčání zločinů všeho druhu: krádeží, loupení, podvodů, defraudací, malverzací, falzifikací, únosů, zhářství a vražd, menší přestupky s donáškou přímo do domu, placení v hotovém i na splátky.

ZÁKAZNÍK: To je úžasné.

ŠÉF: To bych řekl. Pane, vy si ani nedo-

vedete vymyslet nic, co bychom my za vaše peníze neprovedli. Budete-li si to přát a budete-li na to mít peníze, ukradneme pro vás i Eiffelovu věž.

ZÁKAZNÍK: Bohužel nevím, kam bych si ji dal. Mám totiž velmi malý byt.

ŠÉF: Uneseme jedinou dceru čínského císaře a dodáme vám ji za účelem zneužití.

ZÁKAZNÍK: Pokud jde o můj milostný život, jsem dostatečně zásoben.

ŠÉF: Dáme vás zvolit za presidenta republiky v Oceánii.

ZÁKAZNÍK: Děkuji, prozatím jsem zaměstnan.

ŠÉF: Říkám vám to všechno proto, abych vám dokázal, že naše společnost nezná slovo nemožné. Má to ovšem jeden háček: naše ceny jsou stejně vysoké jako kvalita poskytovaných služeb.

ZÁKAZNÍK: To chápu.

ŠÉF: Pak je nám oběma jasno, a vy byste mi snad mohl říct, oč vám jde.

ZÁKAZNÍK: O vraždu.

ŠÉF: Jenom? Já myslel, že to bude něco většího.

ZÁKAZNÍK: No, snad později, až jaké budu mít zkušenosti.

ŠÉF: Velmi správně. Mohu vám posloužit vzorkovnicí a ceníkem. Nejlevnější je otrava arsenikem, tam je ovšem nejdelší dodací termín. Curare je poněkud nákladnější, ale zato libivější. Máme ovšem ještě celou řadu efektnějších provedení — od zastřelení a uskrvení až po pád z rozhledny. Promiňte, pro koho to bude?

ZÁKAZNÍK: Pro tchýni.

ŠÉF: Ach, pro milostivou paní tchýni. V tom případě bych navrhoval rozčtvrcení. Je to dost drahé, ale solidní práce. Desítky děkovných dopisů.

F. Derfler a R. Vodrážka ve hře A. Christie Deset malých černoušků, kterou uvedlo Divadlo Jiřího Wolkra. Foto M. Tůma

ZÁKAZNÍK: No, špatné to není, ale nemohlo by to být na menší kousky?

ŠEF: Samozřejmě. Dejte nám laskavě rozměry a tvar. Vše provedeme, jak náleží. Výhradně ruční práce, prosím.

ZÁKAZNÍK: Podrobnosti nechám na vás. A kolik to bude stát?

ŠEF (*listuje v ceníku*): Tak to bychom měli deset tisíc.

ZÁKAZNÍK: To je hodně!

ŠEF: Ono se to, prosím, při tchýních prodraží luxusní daní.

ZÁKAZNÍK: Stejně je to hodně!

ŠEF: Můžete to dostat na splátky — nejvýš ovšem na čtyřiaadvacet měsíčních splátek.

ZÁKAZNÍK: Dobrá, platí. Ale zálohu vám žádnou nedám.

ŠEF: První splátka po vykonání objednávky. Spěchá to?

ZÁKAZNÍK: Příští týden mi začíná dovolená, rád bych to vyřídil do té doby.

ŠEF: Dobrá. Tak mi, prosím, vyplňte a podepište objednávku.

ZÁKAZNÍK (*vyplňuje objednávku*): Mohl bych, prosím, dostat potvrzení objednávky?

ŠEF: Zajisté. (*Píše potvrzení. Dává razítko.*) A teď se, prosím, se mnou obtě-

žujte vedle. (*Vede ho ke stolu s nápisem „Vydírání“.*)

ZÁKAZNÍK: A proč to?

ŠEF: To je naše oddělení pro vydírání.

ZÁKAZNÍK: Vydírání nepotřebuji.

ŠEF: Ale my ano. S politováním vám musím oznámit, že naše firma se vražděním nezabývá. Pokud si nepřejete, abychom vás udali, můžete si od nás za tisíc korun odkoupit tuto objednávku, za kterou by vás jinak mohli odsoudit na šest měsíců až na dva roky. Ceny jsou pevné, platí se ihned.

ZÁKAZNÍK: Ale vy zapomínáte, že já mám potvrzení své objednávky. Za to zase mohou zavřít vás.

ŠEF: Ovšem, ale jenom spolu s vámi. Přejete-li si, můžeme sedět spolu, ale nevím, jestli vám ta tisícovka za to potěšení stojí.

ZÁKAZNÍK: Vy jste ničema, člověče.

ŠEF: Já za to dostávám plat od společnosti Lombroso, pane.

ZÁKAZNÍK: Dobrá, zaplatím. Dejte sem tu objednávku. (*Dává mu peníze.*)

ŠEF: Díky. Jak vidíte, obsluha je vzorná. Račte se na nás příště obrátit s důvěrou.

ZÁKAZNÍK: Rád. Mám pro vás totiž taky jeden obchod.

ŠEF: K službám.

ZÁKAZNÍK: Nechcete-li vy sedět, kupte si ode mne to potvrzení objednávky. Cena pevná: dva tisíce.

ŠEF: Pane, já už jsem vám vysvětlil, že je to spojeno s jistým nebezpečím. Kdybyste to potvrzení předložil policii, vyšlo by najevo, že jste chtěl dát zabít svou tchýni. Okamžitě by vás zašili — zároveň se mnou.

ZÁKAZNÍK: Ba ne, nezašili. Leda by se tomu zasmáli. Protože já žádnou tchýni nemám. Jsem svobodný a bezdětek.

ŠEF: Tak proč jste sem vůbec chodil?

ZÁKAZNÍK: Když jsem si přečetl váš inzerát, napadlo mi, že se tady dá něco vydělat. Jak vidíte, moc jsem se nemýlil. Tak co, jak se rozhodnete: Dva tisíce, nebo basa?

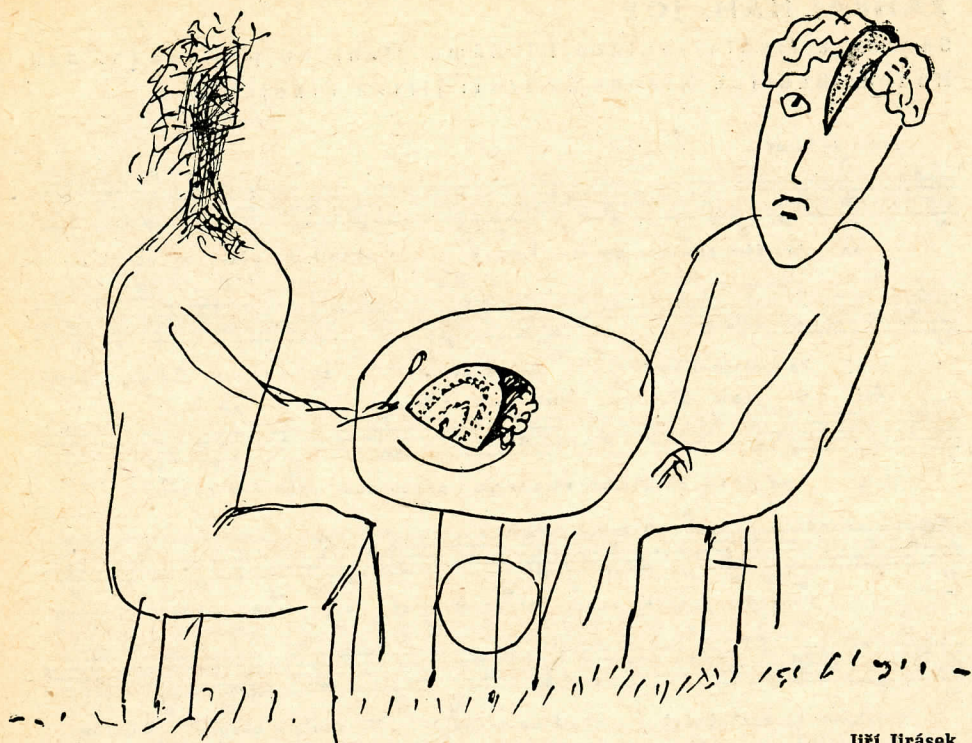
ŠEF (*mlčky mu platí dva tisíce, bere si dopis*)

ZÁKAZNÍK: Výborný podnik, tehle vás Lombroso. Budu vás každému doporučovat. Poklona.

ŠEF: To je ale město! Tady se vůbec nevyplatí být nepočetný, tady je darebák každý.

K. Richter ve Skopečkově komedii Baskervillský pes, kterou v režii V. Tomšovského uvedlo Divadlo Jiřího Woltra

Jiří Jirásek

Minuta s reklamou

Dívka přijde domů, právě odbíjí půlnoc, pustí si rádio, taneční hudba, začne se odstrojovat, plášť, šaty, punčochy. Vše hází na opěradlo židle. Vezme si župan, sedne před zrcadlo a pročesává si vlasy.

V pozadí se objeví postava maskovaného muže. Dívka ho nevidí. Muž vezme z hromady šatstva punčochy, blíží se k dívce, přehodí jí punčochu kolem krku a začne škrtit. Vtom přichází Zachránce s revolverem v ruce.

ZACHRÁNCE: Stůj!

VRAH (zvedne ruce)

ZACHRÁNCE: Přišel jsem včas, neboť mám hodinky Prim!

ZPĚVÁK (objeví se na rampě a zpívá): Čas je běžec s dlouhým krokem...

ZACHRÁNCE: Ven! (Zpěvák zmizí.)

VRAH (zpívá): Povedz mi otěc, ak vyzerá čas...

ZACHRÁNCE: Ven! (Vrah zmizí.)

DÍVKA — OBĚŤ (zpívá): Čas — tokrát jsem se tázala...

ZACHRÁNCE (omdlí)

ZAHRAJ NÁM, JOE

Šanson z finále soutěže Hledáme písničku pro všední den

Hudba: Bedřich Nikodem / Text: Jiřina Fikejzová

Tempo di blues

Na vyhá-tých schodech Joe si leno-ší, slamá-k do o-tí, a co se mu
zdá? Za dnešním dílem dobré slunce za-pa-dá. Zahraj nám,
Joe, teď je ta chvíle, kdy všem se nám poslouchat chce tvé blues.
Pohleďte, Joe, ten starý dobrák, chtěl si vyjít ven v nových šatech
svých, dnes ve svátečních a teď tu stojí, zvolna trubku k ústům
zdvih a začal hrát do-cela nové, a přece tak staré jak svět své blues.
A je to hud-ba drsná jak ků - ra.
těžká jako zem. Jak perla černá, jak pravda nahá - hlubo-ko,
hlu-bo-ko je v srdci tvém. A všichni do té hudby vstoupí ja-ko do ře-ky,
která duši tvou jak dlaň o-mý-vá až v zádech mrazi a už

Chords: D, F, A7, D6, E^b6, D, Hmi, F[#]mi, G, Gmi, D6, Dmi, E^b9, A7, D, D, F, A7, D6, E^b6, D, Hmi, F[#]mi, F, E^b9, F, E^b9, D, Dmi, F^b, D6/9, D9, G7, F^b7, A7, E^b9, A7, D, F, D6

nic říct ne- zbý - vá tak hra-je Joe svým černým
bratřím v té chvíli, kdy mů-že se hrát jen blues.

© Státní hudební vydavatelství, Praha, 1964

MODLITBA KASAŘE OHLEDUPLNÝ VRAH

DAREK VOSTŘEL

Teorie! Pustá teorie! V praxi je všechno jinak. Uděláte káču a už podle toho, jak jste ji udělal, poznají, kdo to byl. Každý máme svou specializaci — konečně teď se to žádá i od kavek, tedy civilistů. Jsem odborník: proto taky na mě venku čekají dva páni. Jako obvykle. Ono je to těžký zapírat, když vám ten váš komisař pohlídne do očí a řekne: Franto, byl jsi tam, vid? Můžete ho zarmoutit? Dyt i on má nárok na zasloužilý volno. A když se nepřiznám já, bude lítat celou noc a kdo mu zaplatí přesčasy, když má nadtarifní plat? Víte, ve všech detektivkách to končí tak, že někoho z nás odvedou. Prej neexistuje dokonalej zločin, ale jenom nedokonalí policisté. Já to ještě neviděl. Ani v životě, natož v bijáku! A měl bych takový přání, ještě než mě odvedou k svatému Petru: Ať je to jednou jinak, obráceně, aspoň jako z legrace. Ať si umělci nedělají šoufky jenom z nás, ať taky někdy z nich, ať vím, že jsem nežil nadarmo. A já ti za to, svatý Petře, udělám novej paklíč!

CAMI

MALÍŘ: Přejete si, pane?

VRAH: Přinesl jsem vám ukázat obraz, který jsem sám namaloval. (*Ukazuje mu obraz*)

MALÍŘ: To je ale nádherný pohled na Neapol!

VRAH: Vidět Neapol a zemřít, řekl poeta. (*Probodne ho*)

MALÍŘ: Jak krásná smrt pro umělce. (*Tma.*)

*

(*Zvuk vlaku. Vrah ke starší dámě, která sedí naproti němu*)

VRAH: Promiňte, milostivá, ale máte už přečtené ty noviny?

DÁMA: Ano, pane.

VRAH: Nechtěl jsem vás rušit, ale když už nečtete, tak snad bych směl, nevádí vám kouř?

DÁMA: Ó nikterak, pane.

VRAH: Pak je všechno v pořádku. (*Za střelí ji z revolveru, z kterého se kouří. Tma.*)

Přeložila E. Bezděková

ŠEK PANA

BEDŘICH BECHER

OSOBY:

LIFTBOY — HOST (žena)
VRÁTNÝ MÜLLER — ŘEDITEL LEHMANN
HOST (muž) — HOST (2. žena)
HIPPOLYTES — HLAS V TELEFONU
STORM — ČÍŠNÍK — NEZNÁMÝ
KRAMER — STŮBE — DR. SCHWIMMER

*

Hala západoberlínského hotelu Hilton. Před portýrskou lóží. Šum hovoru v hale, k lóži přistupují hoteloví hosté.

VRÁTNÝ MÜLLER: Karle, vyjeď nahoru do třístapátáctky a svez dolů zavazadla. Host odjíždí.

LIFTBOY: Ano, pane Müllere.

HOST: Numéro trente-cinq, s'il vous plaît.

VRÁTNÝ: Oui, madame.

HOST: Merci.

ŘED. LEHMANN (*přistoupí k vrátnému*): Poslyšte, Müllere, co je to za člověka, támhleten s tím nakrouceným knírkem?

VRÁTNÝ: To je...

HOST: Would you call me a taxi, please?

VRÁTNÝ: Yes, sir. Honzo, skoč ven a sežeň taxíka. One moment, sir.

HOST: Thank you.

VRÁTNÝ: To je nějaký pan Hippolytes z Paříže, pane řediteli. Producent velké francouzské filmové společnosti.

LEHMANN: Producent filmové společnos-

ti? Hm, hm. Už jsem v životě viděl hodně filmařů, ale tenhle na to zrovna nevypadá. Bydlí u nás?

VRÁTNÝ: Ano, pane řediteli.

LEHMANN: Kdy přijel?

VRÁTNÝ: Před třemi dny.

LEHMANN: A ještě neměl tiskovou konferenci? To je ale velmi podivné. Aby to nebyl nakonec nějaký podvodník.

VRÁTNÝ: To snad ne, pane řediteli.

LEHMANN: Nu, rozhodně vám doporučuji krajní opatrnost, Müllere.

VRÁTNÝ: Ano, pane řediteli.

LEHMANN: Kdyby mě někdo hledal, jsem ve své kanceláři.

VRÁTNÝ: K službám, pane řediteli.

HOST: Können sie mir bitte für heute Abend zwei Opernplätze besorgen?

VRÁTNÝ: Bedauere, gnädige Frau, aber die heutige Vorstellung ist gänzlich ausverkauft. Vielleicht für morgen?

HOST: Also dann für morgen.

VRÁTNÝ: Sehr wohl, gnädige Frau. Wird besorgt.

HIPPOLYTES (*přistoupí k lóži*): Můžete mi říci, kde bych našel ředitele hotelu?

VRÁTNÝ: Velmi rád, monsieur Hippolytes, pan ředitel Lehmann šel zrovna do své kanceláře. Tady tou chodbou rovně, prosím, a první dveře vlevo.

HIPPOLYTES: Děkuji vám. (*Cinkot mincí*)

VRÁTNÝ: Ale M. Hippolytes, to přece ne-

HIPPOLYTA

ROZHLASOVÁ HRA

PODLE STEJNOJMENNÉ POVÍDKY GÜNTERA PRODÖHLA

stálo za řeč, taková maličkost. Srdečný dík, děkuji uctivě, uctivý služebník. *(Vzdalující se kroky)* Jestli je podvodník, to nevím, ale že je kavalír, to teda vím na beton. *(Klepání na dveře)*

LEHMANN: Vstupte. *(Otvírání dveří)*

HIPPOLYTES: Mám tu čest mluvit s panem ředitelem?

LEHMANN *(velmi rezervovaně)*: Prosím. Čím vám mohu posloužit?

HIPPOLYTES: Jmenuji se Hippolytes a bydlím zde v hotelu. Chtěl jsem vás požádat, zda byste mi nemohl proplatit šek. Potřebuji nějaké peníze.

LEHMANN: Šek?

HIPPOLYTES *(zvuk vytrhnutí šeku)*: Ano, šek. Prosím.

LEHMANN *(vezme šek, čte)*: Pět tisíc marek. *(Stěží potlačuje radost)* Je mi líto, pane... pane...

HIPPOLYTES: Hippolytes, Seraphin Hippolytes.

LEHMANN: Pane Hippolyte, bohužel nejsem oprávněn proplácet tak vysoké částky. Kdyby se jednalo o několik set marek, pak beze všeho, ale 5000 je přece jen značný obnos. Velice lituji.

HIPPOLYTES: To je škoda. Dal bych si šek proplatit v bance, ale je sobota po polední. To už mi asi šek nevezmou.

LEHMANN *(se špatně skrývaným trium-*

fem): Ale to vám snad budu moci zařídít. Dovolte, který je to peněžní ústav? Á, Obchodní a průmyslová banka, to je výborné. Prokuristu totiž velmi dobře znám. Hned ho zavolám a pak tam pošleme sluhu.

HIPPOLYTES: To je od vás opravdu velmi laskavé, ale já nevím...

LEHMANN *(přerušit ho)*: Nechte mi tady šek, posadte se zatím do haly nebo do našeho denního baru, a než vypijete vermut s džinem, bude poslíček s penězi zpět.

HIPPOLYTES: Děkuji vám, počkám v hale. Jste velmi laskav.

LEHMANN: Ale to je přece maličkost, M. Hippolytes.

(Kroky, otvírání a zavírání dveří)

LEHMANN *(zvedne sluchátko)*: Haničko, dejte mi Obchodní a průmyslovou banku, prokuristu Kochstiehl... Pan prokurista Kochstiehl? Dobrý den, tady Lehmann, hotel Hilton. Poslyšte, pane prokuristo, mám tady šek od nějakého M. Hippolyta z Paříže na 5000 marek. Ten člověk se vydává za producenta francouzské filmové společnosti. Má prý u vás konto.

HLAS V TELEFONU: To souhlasí. Kolik jste říkal? Pět tisíc? I kdyby zněl na padesát tisíc, tak bychom jej proplatili. Pan Hippolytes má téměř u všech evrop-

ských bankovních domů uloženy úctyhodné částky.

LEHMANN: Nu, to jsem ho tedy podezřívával neprávem. A když k vám teď pošlu chlapce, můžete mi ten šek ještě proplatit?

HLAS V TELEFONU: Ale to víte, že ano, co bych pro vás neudělal. Jen si sem klidně pošlete.

LEHMANN: Děkuji vám, pane prokuristo. Tak na deváš.

HLAS V TELEFONU: Rádo se stalo. Na shledanou.

(Gong)

LEHMANN: Prosím, monsieur Hippolytes, tady je těch pět tisíc marek. Ani to tak dlouho netrvalo, že?

HIPPOLYTES: Jsem vám opravdu velmi zavázán, pane řediteli. Jste nesmírně laskav. Dovedu takovou ochotu ocenit. Nevím, co bych si bez vás počal. V sobotu a v neděli zůstat bez peněz, to by bylo zatraceně nepříjemné. Ale dovolím si vás požádat ještě o maličkost.

LEHMANN: Ale prosím, M. Hippolytes, jsem vám docela k službám. Bude-li to v mých silách, velice rád vám pomohu.

HIPPOLYTES: Nu, jak asi víte, jsem producentem známé francouzské filmové společnosti. Dnes odpoledne má přiletět Brigitta Bardotová a na přivítanou bych jí rád dal malou pozornost. Můžete mi doporučit nějakého seriózního klenotníka?

LEHMANN: Ale pochopitelně, monsieur Hippolytes. Jděte na Kurfürstendamm, k firmě Storm, starý solidní podnik. Je to pár kroků odtud. Než tam dojdete, zavolám tam a doporučím vás.

HIPPOLYTES: To je od vás velice milé, pane řediteli. Pana Storma dlouho nezdržím, vyberu nějaký šperk a vrátím se do hotelu.

LEHMANN: Pan Storm se vám bude zcela věnovat, M. Hippolytes. O to se už postarám.

HIPPOLYTES: Tak ještě jednou vám srdečně děkuji a na shledanou.

LEHMANN: Klaním se, M. Hippolytes. *(Kroky, otvírání a zavírání dveří)*

LEHMANN *(zvedne sluchátko)*: Spojte mě s klenotníkem Stormem — — Haló, pan Storm?

HLAS V TELEFONU: Ano, tady Storm, klenotnictví.

LEHMANN: Dobrý den, pane Storme, tady Lehmann, hotel Hilton. Posílám vám tam

zákazníka, jistého pana Hippolyta z Paříže. Chce nějaký šperk pro Bardotovou. HLAS V TELEFONU: Vy jste byl vždycky šprýmař, pane řediteli.

LEHMANN: Ale já nežertuji, opravdu. Monsieur Hippolytes je producentem nějaké francouzské filmové společnosti a skutečně dnes očekává Brigittu Bardotovou. Na uvítanou jí chce darovat nějaký šperk.

HLAS V TELEFONU: Jo to je něco jiného. LEHMANN: No tak vidíte. A nezapomeňte na mne s deseti procenty, pane Storme.

HLAS V TELEFONU: Chtěl jste snad říci s pěti procenty, pane řediteli.

LEHMANN: Ne, slyšel jste správně. Deset procent, zákazník, kterého vám posílám, to klidně snese.

HLAS V TELEFONU: Nu, jak myslíte, pane řediteli. Tak tedy deset.

LEHMANN: Výborně, pane Storme. Já věděl, že se dohodneme. Tak žijte blaze.

HLAS V TELEFONU: Na shledanou, pane řediteli, děkuji vám.

(Gong. Hluk pouličního ruchu velkoměsta. Otvírání dveří do obchodu, zavírání, hluk z ulice utichne)

HIPPOLYTES: Dobrý den. Mám tu čest s panem Stormem?

STORM: Ano, k službám. Jistě ráčíte být monsieur Hippolytes? Pan ředitel mě informoval.

HIPPOLYTES: Výborně. Tak víte, oč jde. Hledám nějaký vhodný dárek pro slavnou filmovou hvězdu.

STORM: Já vím, pro Brigittu Bardotovou.

HIPPOLYTES: Zřejmě vás ředitel Lehmann informoval podrobně. Nu ano, madame Bardotová přiletí dnes odpoledne a nechci jí přivítat s prázdnýma rukama.

STORM: To plně chápu. Co tak asi máte na mysli, M. Hippolytes?

HIPPOLYTES: Představoval jsem si nějakou apartní brož.

STORM: Prosím. Perly nebo démanty?

HIPPOLYTES: Démanty, nemám perly rád, znamenají prý slzy.

STORM: Máme velký výběr toho nejluxusnějšího zboží. Prosím, račte se podívat.

(Zvuk vytahování zásuvek)

Třeba tady tato krásná práce?

HIPPOLYTES: Ach, to by se snad hodilo pro Brigittinu double, ale ne pro ni.

STORM: Promiňte, ukážu vám rád exklu-

- zivnější věci. Co tady ta překrásná brož ve tvaru motýla? Barevný kontrast diamantů s onyx a safíry je přece velmi působivý.
- HIPPOLYTES: Hm, to už je lepší. A co támhle ta?
- STORM: Je opravdu vidět, že jste znalec. M.Hippolytes. To je kousek, co? Nádhěra, učiněná nádhera. Kameny jsou zaručeně naprosto bez vady.
- HIPPOLYTES: Vezmu tu. Co stojí?
- STORM: Dvacet osm tisíc, monsieur Hippolytes.
- HIPPOLYTES: Dobře. *(Vytáhne šekovou knížku, začne vypisovat šek)*
- STORM *(rozpačitě)*: Promiňte, monsieur Hippolytes, vy... vy hodláte platit šekem?
- HIPPOLYTES *(překvapeně)*: No pochopitelně, přece nepředpokládáte, že nosím osmadvacet tisíc marek po kapsách?
- STORM: Pochopitelně že ne, naši zákazníci často platí šekem, ale je sobota odpoledne, banky jsou zavřené, nemohu... nemám možnost...
- HIPPOLYTES: Nemáte možnost si ověřit, zda je můj šek krytý, to jste chtěl říci?
- STORM: Nu... nezlobte se... pochopte moji situaci... jistě byste taky...
- HIPPOLYTES: A co kdybyste si zavolal ředitele Lehmana z hotelu Hilton. Jistě vám o mé bonitě rád podá příslušné informace.
- STORM *(radostně)*: Ano, výborně, to je skvělý nápad. Račte se zatím posadit, M. Hippolytes, zavolám tam ze své kanceláře. Malé strpení, za okamžik se vrátím. *(Zvuk kroků, otvírání a zavírání dveří, vytáčení čísla na telefonním přístroji)* Prosím pana ředitele Lehmana. Děkuji — — — Pan ředitel Lehmann? Tady Storm. Ano, přišel. Vybral si brož za osmadvacet tisíc marek a chce platit šekem.
- HLAS V TELEFONU: Ten šek můžete klidně s příjmot, pane Storme. Mluvil jsem dnes s prokuristou jeho banky, pan Hippolytes má na kontě mnohem vyšší částku než dvacet osm tisíc.
- STORM: No, to mi spadl kámen ze srdce, pane řediteli. To víte, nerad bych o takový obchod přišel, vy ostatně asi taky ne, ha, ha, ale na druhé straně safety first, jak říkají Američani, že. Nu, tak to je v pořádku, děkuji vám srdečně, pane řediteli. Příležitostně se tady zastavte, abychom se vyrovnali. Na shle-
- danou. *(Zvuk pokládání sluchátka, odstrčení židle, kroky ke dveřím, otevření a zavření dveří)* Nu, tak už jsem tady, všechno je v nejlepšímu pořádku, monsieur Hippolytes. Odpusťte, že jsem vás chvilku zdržel, ale to víte, obchodník to má dnes těžké. Člověk pořád slyší a čte o těch nejrafinovanějších podvo... ne snad, že bych si jen na okamžik myslel, že byste vy... to ne, to rozhodně ne, ale to víte...
- HIPPOLYTES: Plně vás chápu, pane Storme. Vždyť mě neznáte, vaše nedůvěra je naprosto oprávněná. Nu, tak teď už je snad všechno v pořádku. Tak tady je šek.
- STORM: Děkuji vám M. Hippolytes. Vybral jste si opravdu nádherný kousek, to uděláte madame Bardotové jistě velkou radost. Víím, že je na šperky zvyklá, ale tak přepychová a apartní brož se hned tak nenajde.
- HIPPOLYTES: Nu, doufejme, že se jí bude líbit. Nálada filmových hvězd je pro nás filmaře vždycky velmi důležitá.
- STORM: To chápu, to chápu, M. Hippolytes. Ale v tomto směru můžete být tentokrát zcela bez obav, ha, ha.
- HIPPOLYTES: Tak na shledanou, pane Storme.
- STORM: Au revoir, M. Hippolytes, merci, merci beaucoup. *(Otvírání dveří, hluk z ulice. Gong. Hotelový bar, hudba, šum hlasů. Hippolytes odsunuje židli, usedá ke stolku)*
- ČÍŠNÍK: Čím posloužím, prosím?
- HIPPOLYTES: Jeden grape fruit.
- ČÍŠNÍK: S džinem?
- HIPPOLYTES: Ne, bez džinu, jen čistou šťávu.
- ČÍŠNÍK: Prosím. *(Odcházející a přibížíující se kroky)*
- NEZNÁMÝ: Dovolíte, je zde volno?
- HIPPOLYTES: Prosím.
- NEZNÁMÝ: Děkuji vám. *(Odsunutí, přisunutí židle)*
- ČÍŠNÍK: Čím posloužím, prosím?
- NEZNÁMÝ: Malý koňak.
- ČÍŠNÍK: Prosím. *(Pauza)*
- HIPPOLYTES: Hezká místnost, že?
- NEZNÁMÝ: Docela pěkná.
- HIPPOLYTES: Mezinárodní společnost. Hotový Babylon. A ty elegantní ženy.
- NEZNÁMÝ: Elegantní, to ano. Ale nic pro našince.
- HIPPOLYTES: Proč myslíte?
- NEZNÁMÝ: To je luxusní zboží, vyhraze-

no pouze pro boháče. Ty dámy jsou zvyklé na drahé šaty, nákladné dary a...

HIPPOLYTES: A co takovýto dárek? *(Zvuk otvírání kazety)* Co říkáte té diamantové broži?

NEZNÁMÝ: To je nádhera, ta musela stát hromadu peněz.

HIPPOLYTES: Nu víte, já si s ní jaksi nevím rady. Koupil jsem brož za jistým účelem a teď už ji nepotřebuji. Nemáte někoho, komu byste ji věnoval? Dám vám ji lacino.

NEZNÁMÝ: Kde bych na takovou věc vzal peníze? Jsem herec a ještě k tomu bez stálého angažmá.

HIPPOLYTES: Dejte mi za ni tisíc marek a je vaše. — Nebo jen pět set, ať své dívce uděláte radost.

NEZNÁMÝ: Ale já opravdu...

HIPPOLYTES: Vy si asi myslíte, že vás chci podvést? Že je to padělek, vidíte? Vidím vám to na očích.

NEZNÁMÝ: To ne, ale já...

HIPPOLYTES: Víte co? Vemte si tu brož a jděte tady na Kurfürstendamm ke klenotnictví Storm. Je to pár kroků odtud. A tam se zeptejte, je-li ta brož pravá a má-li cenu 500 marek. Já tady na vás počkám.

NEZNÁMÝ: A vy byste mi svěřil tu brož jen tak, bez záruky?

HIPPOLYTES: Ale vždyť já se nebojím, že byste se nevrátil. Tak už běžte. *(Odstrčení židle, kroky zanikají. Hluk pouličního ruchu. Otvírání a zavírání krámských dveří. Pouliční hluk utichne)*

NEZNÁMÝ: No, když myslíte, tak já teda jdu. Ale určitě se vrátím, čestné slovo, to vám mohu...

HIPPOLYTES: Ale vždyť já se nebojím, že byste se nevrátil. Tak už běžte. *(Odstrčení židle, kroky zanikají. Hluk pouličního ruchu. Otvírání a zavírání krámských dveří. Pouliční hluk utichne)*

NEZNÁMÝ: Dobrý den.

STORM: Dobrý den. Čím vám mohu posloužit?

NEZNÁMÝ: Jeden pán mi nabízel tuhle brož za pět set marek. Rád bych věděl, jestli má tu cenu.

STORM: Ukažte... Co... No tohle... Kolik jste říkal, že za ni chtěl?

NEZNÁMÝ: Pět set marek. Nejdřív tisíc a pak slevil na pět set.

STORM: Propánaboha, to přece není možné... Jak vypadal ten muž, co vám tu brož nabízel?

NEZNÁMÝ: Nu, byl středně velký, podsaditý, asi padesátiletý... a měl takový legračně nakroucený knírek. Čeká na mě v denním baru hotelu Hilton.

STORM: To je on... to je on... člověče, víte, jakou ta brož má cenu?

NEZNÁMÝ: To nevím, proto jsem tady. STORM: Osmadvacet tisíc... Před chvílí ji tady ten chlap kupoval a platil šekem!... šekem... Tak, vážený pane, tu brož si zatím nechám a hned zatelefonuji pro policii. Počkejte tady, hned jsem zpátky.

(Kroky, otvírání dveří do kanceláře a zvuk vytáčení čísla)

Haló, policejní ředitelství? Tady klenotnictví Storm, Kurfürstendamm. Rád bych ohlásil šekový podvod. Velmi to spěchá — — — Ano — — — Haló, tady klenotnictví Storm, Storm u telefonu. Pane komisaři, stal jsem se obětí šekového podvodu. Pošlete sem, prosím, ihned někoho. Ano, počkám tady v obchodě. Kurfürstendamm, ano. Děkuji vám. *(Položení sluchátka)* No tohle, taková drzost, to jsem ještě nezažil.

(Kroky do krámu, zavírání dveří) Tak už jsem tam vo... Kde je ten mládenec... že by odešel... no to je ale zvláštní, že nepočkal... *(Zvuk policejní strény, prudké zabrzdění automobilu před obchodem. Otvírání a zavírání dveří u auta. Otevření a zavření dveří do obchodu)*

KRAMER: Pan Storm?

STORM: Ano, to jsem já.

KRAMER: Kriminální policie. Inspektor Kramer. Tak co se tady vlastně stalo?

STORM: Asi před hodinou, si tady koupil jeden Francouz, nějaký monsieur Hippolytes z Paříže, diamantovou brož za 28 000 marek a zaplatil šekem.

KRAMER: Vy jste toho zákazníka znal?

STORM: Ne, neznal, ale byl mi doporučen panem Lehmannem, ředitelem hotelu Hilton, kde zákazník bydlí. Ten pan Hippolytes je prý producentem nějaké francouzské filmové společnosti.

KRAMER: Hm. Nu, pokračujte, prosím.

Támův snímek ze Skopečkova Baskervillského psa

STORM: Než jsem šek přijal, telefonoval jsem řediteli Lehmannovi, abych si zjistil, zda mohu šek přijmout. Banky jsou už uzavřeny a jinou možnost přesvědčit se o zákazníkově platební schopnosti jsem neměl.

KRAMER: To chápu. A co říkal ředitel Lehmann?

STORM: Řekl, že mohu šek přijmout bez obav. Prokurista banky mu prý dnes potvrdil, že M. Hippolytes má u nich na kontě značnou částku.

KRAMER: Nato jste tedy šek přijal a brož onomu panu Hippolytovi prodal?

STORM: Ano, neměl jsem už důvod o zákazníkově pochybovat.

KRAMER: A teď jej máte?

STORM: Ano, teď jej mám. Před chvílí tady byl nějaký mladý muž a přinesl onu brož, kterou před hodinou kupoval pan Hippolytes, a ptal se, zda má cenu 500 marek. Jen si považtel Prý mu tu brož někdo nabízel ke koupi za pět set marek! Brož, která stála 28 000. Když mi mladík onoho muže popsal, věděl jsem ihned, kolik uhodilo. Byl to můj zákazník, ten povedený monsieur Hippolytes!

KRAMER: Podle toho se nyní domníváte, že šek přece jen kryt není?

STORM: Pochopitelně. Jaký jiný důvod by měl ten Hippolytes, aby prodával brož za 500 marek, kterou před tím koupil za 28 000 marek. Můžete mi to vysvětlit?

KRAMER: Hm, snad nám to vysvětlil pan Hippolytes. Kde asi myslíte, že ho máme hledat?

STORM: Ten mladý muž říkal, že prý na něho ten člověk, který mu brož nabízel ke koupi, bude čekat v denním baru hotelu Hilton.

KRAMER: A kde je ten mladý muž?

STORM: Zmizel, zatímco jsem telefonoval. Asi nechtěl mít oplátačky s policií.

KRAMER: Asi. Nebo měl ještě jiný důvod. Ale teď si pojedeme pro onoho tajemného pana Hippolyta. Brož si zatím nechte u sebe, pane Storme. Ale ten šek mi laskavě dejte. Budeme ho potřebovat.

STORM: Prosim, s radostí, tady je.

KRAMER: Zatím vám děkujeme, pane Storme, jakmile si zajistíme pana Hippolyta, požádáme vás, abyste na policejním ředitelství udal svou výpověď do protokolu.

STORM: Jistě, pánové, velmi rád.

KRAMER: Na shledanou.

STORM: Poroučím se, pánové. A děkuji vám. *(Otvírání dveří, zvuk rozjíždějícího se vozu, policejní siréna)*

(Hotel Hilton. Před loží vrátného. Kroky dvou mužů, šum v hotelové hale)

KRAMER: Kde bychom našli ředitele hotelu?

VRÁTNÝ: O co se jedná, pánové? Pan ředitel je velice zaměstnán.

KRAMER: Kriminální policie.

VRÁTNÝ: To je něco jiného. V tom případě račte touto chodbou a první dveře vlevo.

KRAMER: Děkujeme. *(Kroky, zaklepání a hlas)*

LEHMANN: Vstupte.

KRAMER: Pan ředitel Lehmann? *(Zvuk zavíraných dveří)*

LEHMANN: Ano, to jsem já. Čím vám mohu posloužit?

KRAMER: Inspektor Kramer z policejního ředitelství.

LEHMANN: Těší mě. Mohu se zeptat, čemu vděčím za čest této návštěvy?

KRAMER: Všechno vám vysvětlíme. Teď jde o to, abychom nepřišli pozdě. Hledáme pana Hippolyta. Znáte ho?

LEHMANN: Ano, jistě, je to náš hotelový host. Stalo se něco?

KRAMER: To ještě přesně nevíme. Musíme si s ním nejdříve promluvit. Je prý v hotelovém baru. Snad by bylo nejlépe, pane řediteli, kdybyste pro něho došel sám. Jednak ho znáte, a pak nechci v hotelu vzbudit nevídanou pozornost.

LEHMANN: Ale já opravdu nechápu... snad byste mi mohl přece jen vysvětlit...

KRAMER: Zaveďte ho třeba do haly, ať tam chvíli počká. Než si promluvíme s panem Hippolytem, rád bych si zjistil některá fakta. A ty se nejspíš dozvíme od vás, vidíte, pane řediteli.

LEHMANN: Jsem vám samozřejmě zcela k službám, pane inspektore.

KRAMER: Výborně. Tak jsme dohodnuti. *(Gong a otevření dveří)*

KRAMER: Tak co, zastihl jste ho ještě?

LEHMANN: Ale ano, seděl docela bezstarostně v baru. Požádal jsem ho, aby šel se mnou, což bez odporu učinil.

KRAMER: A kde je teď?

LEHMANN: V hotelové hale, jak jste si přál. Řekl jsem mu, že tady musím ještě

maličkost vyřídit a že se mu budu pak ihned věnovat.

KRAMER: To je báječné.

LEHMANN: Ale nechtěl byste mi, pane inspektore, už konečně vysvětlit, co to všechno znamená?

KRAMER: Ale jistě, proto jsem tady. Pan Hippolytes je v důvodném podezření, že se pokoušel koupit diamantovou brož nekrytým šekem. Vy jste prý klenotníku Stormovi doporučil, aby brož M. Hippolytovi vydal, že šek je krytý. Jak jste to mohl tak jistě vědět?

LEHMANN: Přiznám se, že ve mně zpočátku pan Hippolytes také nevzbuzoval důvěru a když chtěl, abych mu proplatil šek na 5000 marek, byl jsem přesvědčen, že mám co dělat s podvodníkem. Volal jsem proto ihned prokuristu oné banky, na kterou byl vystaven šek. Prokurista Kochstiehl je můj dobrý známý. K mému velkému překvapení mi však sdělil, že pan Hippolytes tam má konto, které by krylo třeba deset takových šeků. Proto jsem s dobrým svědomím panu Stormovi doporučil, aby šek na 28 000 marek klidně přijal.

KRAMER: Tady něco nesouhlasí, já jen ještě nevím, co. Pan Hippolytes se totiž krátce po koupi šperku pokoušel zase jej prodat, a to za směšnou částku 500 marek. Můžete mi snad vysvětlit, proč by prodával za 500 marek šperk, za který zaplatil krátce předtím 28 000?

LEHMANN: No to je naprosto nepochopitelné!

KRAMER: Buď, jak se domnívám, není onen šek krytý, pak jde o zcela běžný podvod, nebo je pan Hippolytes blázen, který rozhazuje peníze. Vyloučíme-li druhou možnost, zbývá už jen ta první.

LEHMANN: To je... to je prostě neuvěřitelné. To nechápu. Prokurista Kochstiehl mi přece řekl zcela jasně, že M. Hippolytes tam má na kontě značně vysokou částku.

KRAMER: Je tady jedno vysvětlení. Dejte tomu, že po tom telefonickém rozhovoru tam někdo přišel s řádným šekem a vyzvedl celé konto páně Hippolytovo? Co tomu říkáte? V tom případě by totiž už nebylo krytí pro šek, jež dostal klenotník Storm a který by předložil k proplacení až v pondělí ráno. Nemůžete někde telefonicky zastihnout prokuristu Kochstiehla? Ten bude určitě

vědět, jestli po proplacení 5000 marek vašemu poslíčkovi ještě někdo další vyzvedl peníze z konta pana Hippolyta.

LEHMANN: Pokusím se ho zavolat do bytu. Okamžik, prosím. *(Zvuk listování v zápisníku. Pak vytáčení čísla)* Haló, tady Lehmann, hotel Hilton. Mohu mluvit s panem prokuristou?... Není doma?... A nevíte kam?... Hm, tak se nedá nic dělat. Děkuji vám. *(Zvuk položení sluchátka)*

KRAMER: Není doma, co?

LEHMANN: Tvrdí, že odjel do hor na nějakou túru. Tak to jsme v koncích.

KRAMER: Hm, hm. — A čím je vlastně ten pan Hippolytes?

LEHMANN: Tvrdí, že producentem nějaké francouzské filmové společnosti. Mně se to sice zprvu také nechtělo věřit, ale když se potom ukázalo, že ho v bance znají a že disponuje značným depozitem, má nedůvěra pochopitelně zmizela.

KRAMER: Nu, tak se tedy zeptáme pana Hippolyta přímo. Snad se dozvíme víc. Byl byste tak laskav, pane řediteli, a přivedl toho svého povedeného hosta?

LEHMANN: Jistě, pane inspektore. *(Kroky, otvírání dveří. Pauza. Za okamžik kroky lidí)*

HIPPOLYTES: Teď mi snad už konečně laskavě vysvětlíte, co znamená vaše podivné chování, pane řediteli. *(Zvuk zavření dveří)*

LEHMANN: Obávám se, že nejde o žert, monsieur Hippolytes. Dovoďte, abych pány seznámil: inspektor Kramer z berlínského policejního ředitelství. — Monsieur Hippolytes z Paříže. Posaďte se, pánové.

KRAMER: Mám několik otázek a pokud je uspokojivě zodpovíte, nebudeme vás dlouho zdržovat. Tak tedy, vaše jméno?

HIPPOLYTES: Dovoďte, nechápu, co má tohle všechno znamenat. Jsem francouzský občan a nemíním se tady nechat vyslýchat západoberlínskou policií. To byste mi museli nejdříve vysvětlit, oč vlastně jde.

KRAMER: Všechno vám vysvětlíme, pane Hippolyte. Jste v důvodném podezření, že jste se pokoušel koupit šperk v ceně 28 000 marek nekrytým šekem.

HIPPOLYTES: To je neslýchané nařčení. Ten šek je samozřejmě krytý.

KRAMER: To teď bohužel nemůžeme zjistit, protože je sobota odpoledne. Ale

mohl byste nám snad laskavě vysvětlit, proč jste tedy koupil za 28 000 marek šperk a vzápětí nato jej chtěl za 500 marek zase prodat?

HIPPOLYTES: To je přece výhradně moje věc. Nebo je to snad trestné?

KRAMER: Jistěže to není trestné, ale je to při nejmenším velmi podivné, to nám snad přiznáte. Budete tak laskav a řeknete nám své nacionále, pane Hippolyte?

HIPPOLYTES: Prosím, nemám co skrývat. Hippolytes Seraphin, stálé bydliště Paříž 15, Rue Héricart 24. Francouzský státní příslušník. Ještě něco?

KRAMER: Vy jste prý producentem nějaké francouzské filmové společnosti. Můžete nám říci které, monsieur Hippolytes?

HIPPOLYTES: Nejsem producentem žádné společnosti. Jsem soukromník.

STŮBE: A to se na to podívejte. Tak vy nemáte s filmem nic společného?

HIPPOLYTES: Ne.

KRAMER: Za toho producenta jste se tedy jenom vydával, že? Ale, ale, to bylo velmi neopatrné, monsieur Hippolytes.

HIPPOLYTES: Mohu se pro své potěšení vydávat za koho chci. Třeba za královnu ze Sáby.

STŮBE: To je ovšem podvod. To je vám, doufám, jasné?

HIPPOLYTES: Na policejního úředníka jste podivuhodně neznalý zákonů, vážený pane. Jinak byste totiž věděl, že si mohu klidně nechat říkat jak chci, pokud neužívám akademických titulů nebo klamným předstíráním nesleduji zjištěné cíle. Pak teprve by to byl podvod.

KRAMER (*rozladěně*): Nu, nechme toho. Počkáme do pondělka a pak budeme vědět, jaké cíle jste vlastně sledoval. Jistě pochopíte, že vás za těchto okolností musím vzít do vazby až do vyšetření celé záležitosti.

HIPPOLYTES: Cože mě chcete vzít? Do vazby? Vy jste se zbláznil. To je neslýchané a já energicky protestuji. Upozorňuji vás, že jsem francouzský občan a že z takového zacházení vyvodím patřičné důsledky. Ostatně žádám, aby o stavu věcí byl neprodleně uvědoměn velitel francouzského sektoru Berlína. Na to mám snad právo.

KRAMER: Podívejte se, pane Hippolyte, nejrozumnější bude, když se s tím smíříte, že budete do pondělí ráno našim hostem. Pokusíme se vám pobyt u nás co nejvíce zpříjemnit a jakmile zjistíme, že šek je krytý, okamžitě vás propustíme.

HIPPOLYTES: To je neslýchané, jak zacházíte s cizinci. Jasně omezování osobní svobody. Ničeho trestného jsem se nedopustil. Nu, následky si přičtete sám.

KRAMER: Co mi jiného zbyde, pane Hippolyte. Kdybyste se nepokoušel dělat tak výhodné obchody, jako za 28 000 koupit a za 500 prodat, mohl byste dnes večer sedět někde v baru a bavit se s nějakou filmovou hvězdou. Třeba i pravou. Tak půjdeme.

LEHMANN: Pánové, pánové, proboha vás prosím, jen žádné pozdvižení. To by mohlo dobrou pověst našeho hotelu nenapravitelně poškodit.

STŮBE: Bez obav, pane řediteli. Pan Hippolytes půjde před námi a pokud neprojeví nějaké touhy po svobodě, nastoupíme spolu do auta jako nejlepší přátelé. Žijte blaze, pane řediteli.

LEHMANN: Poklona, pánové. (*Odšupování židlí, kroky tří lidí. Gong. Na policejním ředitelství. Kramerova kancelář. Zaklepání.*)

KRAMER: Vstupte. (*Otvírání dveří, kroky, zavření*)

To je dost, že jdete, Stůbe. Tak jak jste dopadl v bance? Co je s tím šekem?

STŮBE: Já to nechápu. Já to prostě nechápu a asi to do smrti nepochopím.

KRAMER: Co se děje? Tak už konečně mluvit!

STŮBE: Ten Hippolytův šek je naprosto v pořádku. Na kontě je skoro šedesát tisíc marek.

KRAMER: No to jsme teda v pěkné bryndě. Co teď?

STŮBE: Vědí boží.

KRAMER: Nezbyvá nám, než toho vypečeného pana Hippolyta okamžitě propustit a patřičně se mu omluvit. To mi teda dodalo. Počítám, že si zažádám do penze a budu přestovat begonie. Ostatně, bude-li si Hippolytes stěžovat, tak ani nemusím žádat.

STŮBE: Ale něco za tím přece musí vězet. Nikdo normální nebude přece ku-

povat šperky za 28 000 marek, aby je za 500 marek prodával. A na blázna ten Hippolytes nevypadá.

KRAMER: Taky to žádný blázen není, na to dám krk. Vsadím se, že se teď v cele uculuje a nakrucuje si ten svůj pitomý knírek. Hrom do toho uhoď.

STŮBE: Nějaká bouda v tom určitě bude. KRAMER: Ale jaká? Já na ni ne a ne přijít. Kdoví, jestli se to někdy dovíme. Nu, nedá se nic dělat. Propustíte ihned toho Hippolyta a vraťte mu ten šek. A nezapomeňte zavolat tu Jobovu zvěst klenotníku Stormovi! Ten asi bude mít radost!

STŮBE: To bude. Jakmile to vyřídím s Hippolytem, ihned mu zatelefonuji.

KRAMER: Nemáme si co vyčítat. Na základě zjištěných faktů by na toho chlapa vystavil zatykač každý kriminalista na světě. Ale nemohu se zbavit dojmu, že se tady něco chystá a my nevíme co. To je k vzteku. *(Gong. Hluk pouličního velkoměstského ruchu. Otvírání dveří do obchodu, Hippolytes a dr. Schwimmer vstoupí do obchodu)*

STORM: Monsieur Hippolytes! Jsem do slova zdrcen. Prosím tisíckrát za prominutí. Byl to omyl, strašný omyl, trapné nedorozumění. To se mi v celém životě ještě nestalo. Na mou duši, že ne. Dovedu si představit, jak vám asi bylo, monsieur Hippolytes.

HIPPOLYTES: Ušetřte si své výlevy, pane Storme. Rád bych pány seznámil. Toto je můj právní zástupce, berlínský advokát dr. Schwimmer. Jistě jste už o něm slyšel.

STORM: A... ano, ano, zajisté.

SCHWIMMER: Monsieur Hippolytes mě pověřil, abych zastupoval jeho zájmy. Rád bych vám oznámil naše požadavky.

STORM: Jaké požadavky? Vždyť byl panu Hippolytovi šek vrácen?

SCHWIMMER *(suše se zasměje)*: To ano, to byl. Vaším přičiněním však, přesněji řečeno na základě vašeho naprosto bezdůvodného trestního oznámení, byl monsieur Hippolytes zbaven svobody od soboty odpoledne do pondělí ráno. Je to tak?

STORM *(koktá)*: No... to... ano... ale...

SCHWIMMER: Malý okamžik. Jednak tedy pan Hippolytes dokzal tímto krivým nařčením značnou újmu na své cti, neboť byl ve veřejné místnosti zatčen a

eskortován policejním autem, jednak tím, že byl oloupen o svobodu pohybu a jednání, bylo mu zabráněno ve vyřizování obchodů. Újmu na cti si monsieur Hippolytes cení na 30 000 marek, rozsah neuskutečněných obchodů pak odhaduje na 70 000 marek. Celkem tedy žádá můj mandant náhradu škody ve výši 100 000 marek.

STORM: Ale... to... to... je přece obrovský pod...

SCHWIMMER: Dovolují si vás upozornit, pane Storme, že neuváženým nařčením pana Hippolyta by jen vzrostlo požadované odškodné.

STORM: No to je neuvěřitelné... to je...

SCHWIMMER: Nedosáhneme-li nyní okamžitě dohody, podám na vás jménem svého mandanta žalobu o náhradu škody na zmíněnou částku. Nemusím snad podotýkat, že by tak skandální proces mohl vaše až dosud tak úspěšné obchodní podnikání vážně ohrozit.

STORM: Ale pánové... pánové, to přece nemůžete udělat.

SCHWIMMER: Můj mandant vás naprosto nemíní zničit. Pokud uznáte jeho nárok za oprávněný a budete ochoten se ihned vyrovnat, pak...

STORM: 100 000 marek je prostě šílenství. To by mě docela zruinovalo. Snad bych s vynaložením všech rezerv mohl dát dohromady takových 50 000, ale to je maximum.

SCHWIMMER: Pane Storme, nebudeme tady smlouvat jako konštit handlíři. Ale abyste neřekl, že pan Hippolytes nemá pro vaši situaci pochopení, učiníme vám poslední nabídku: Dáte nám teď ihned šek na 80 000 marek a my upustíme od soudního stíhání.

STORM: Osmdesát tisíc! To je strašné! Ale co mi zbývá. Jsem obchodník a poznám, kdy jsem prohrál. Napíšu vám ten šek.

SCHWIMMER: Myslím, že to bude pro obě strany nejlepší.

(Zvuk psaní, pak vytrhnutí šeku ze sešítka)

STORM: Tady je.

HIPPOLYTES: Doufám, že je krytý.

STORM: Přinejmenším tak, jako byl ten váš. Poklona, pánové.

SCHWIMMER: Poroučím se.

HIPPOLYTES: Au revoir, monsieur Storm, merci, merci beaucoup.

PRVNÍ MINUTY PO VRAŽDĚ

PAVEL GRYM

DETEKTIVNÍ HISTORIE S NEČEKANÝM KONCEM
NA MOTIVY ZAPOMENUTÉ POVÍDKY

OSOBY: Albert, Stará paní, Jitka, Milena, Neumann, Tlustý, Němeček, vesměs zaměstnanci jednoho podniku.

SCĚNA: Místnost podnikové rekreační chaty. Tlustý spravuje nefungující televizor, Stará paní plete, Milena otráveně listuje ve starém časopise. Jitka vystřihává z papíru proužky a provléká je v řetízky, Neumann, pod jehož nehybnou tvář se skrývá nervozita, sedí v křesle a upřeně hledí před sebe. Venku šumí vydatný déšť. Ticho, nuda zkažené dovolené.

TLUSTÝ: To je beznadějně. To už dneska nebude fungovat.

JITKA (*navléká si papírový náhrdelník a intonuje*): A ozdobil jí hrdlo drahocenným řetězem s perlami a diamanty...

MILENA (*vzdychne a rezignovaně odhodí časopis*)

NEUMANN: A nepřestane a nepřestane!

TLUSTÝ: Copak? Pořád prší?

STARÁ PANÍ: Už třetí den.

NEUMANN: Pěkná dovolená, hrome!

MILENA: Kdyby šla aspoň ta televize...

TLUSTÝ: Děláme co můžeme!

NEUMANN: Nic nejde! Pošta nejde, televize nejde a slunce taky nevyleze!

STARÁ PANÍ: Aspoň si odpočínáte, pane účetní.

NEUMANN: A uzávěrka na krku... Aspoň ven kdyby se dalo jít!

STARÁ PANÍ: Můžete si vzít deštník.

NEUMANN: Vždyť je to úplná záplava...
(*Pauza*)

JITKA (*intonuje*): Klesl jí k nohám zteplým a šeptal: Krásko moje, holubice bílá s šiji labutí...

ALBERT (*vstoupí, rezignovaně se na ostatní podívá, potuluje se bezcílně místností*)

MILENA: Co je?

ALBERT: Co by bylo? Prší...

MILENA: Pořád stejná písnička.

ALBERT (*náhle se rozhodl*): Není vám tu něco podezřelého...?

NEUMANN: Podezřelý? Co? A proč?

ALBERT: Opravdu vám není nic divného?

MILENA: Co je zas tohle za vtip, podnikový šprýmaři?

ALBERT: K smřchu to právě není. Nena-
padlo vás náhodou, že už není slyšet
Němečkův kašel?

MILENA: To je pravda. Co je s ním?

ALBERT: Bylo mi to divné. Šel jsem se
za ním podívat. Němeček je mrtev.

NEUMANN: Cože?

TLUSTÝ: Co to říkáte?

ALBERT: Někdo ho zavraždil. Leží ve
svém pokoji v prvním poschodí na poste-
li a je mrtev. Definitivně. Peřiny jsou
plné krve.

MILENA: Ježíšmarjá!

NEUMANN: To není možné!

TLUSTÝ: Co to povídáte! Mrtev, no ne...

JITKA: Nesmysl!

STARÁ PANÍ: Ale to je neobyčejně zají-
mavé, Alberte...

ALBERT: Taky si myslím. Ale to ještě ne-
ní všechno. Chtěl jsem hned zavolat po-
licii, jenomže někdo — s nejvyšší prav-
děpodobností pachatel — nebo jeho spo-
luvinník — odřízl telefonní šňůru. Jsme
tedy dokonale odříznuti. A do města je
dobrá hodina.

MILENA: Ó!

NEUMANN: Žvaníte, mladíku!

ALBERT: Prosim, pane účetní, raďte se
obtěžovat nahoru. Uvidíte mrtvolu na
vlastní oči. Tak proč nejdete? — Ale
ne! Místo činu musí zůstat tak jak bylo.
Určitě tam pachatel zanechal nějaké sto-
py nebo otisky prstů. Proto jsem pro jis-
totu zamkl. Někdo z nás bude muset do-
jít do města na bezpečnost.

MILENA: V tomhle lijáku?

ALBERT: Bohužel, jiná možnost tu není.

STARÁ PANÍ: Děláte to dobře, Alberte.

ALBERT: Děkuju, paní Vondráčková.
Ovšem, ještě než přijde policie, měli by-
chom si sami mezi sebou ujasnit některé
věci.

MILENA: A proč?

NEUMANN: Co tím myslíte?

ALBERT: Nahoře leží mrtvola. Pachatel
nemůže být daleko. První minuty po
vraždě jsou nejdůležitější, protože ještě
máme všechno v čerstvé paměti. Musíme
si tedy ujasnit, kdo kde ve které chvíli
byl a co dělal.

NEUMANN: Ale to je přece nesmysl. Ne-
chcete přece říci, že by snad někdo z nás
mohl...

TLUSTÝ: Co to říkáte? Máte rozum?

ALBERT: Uvažujte logicky: Správce ode-
šel hned po obědě. Nikdo jiný tu, pokud
víme, není. Jenom nás šest.

NEUMANN: Jenom nás šest... Ale — to
znamená...

JITKA (*drsně se zasměje*): To je docela
zajímavá eventualita.

ALBERT: To znamená, že pachatel se po-
hybuje mezi námi. Že je to někdo z nás.
A třeba už potají připravuje další zločin!

MILENA: Ne, ne!

JITKA: Bلبost! Nepřehánějte to!

NEUMANN: Jak se můžete opovážit...

Někdo z nás! Jsou tady i ženy.

ALBERT: Vrah nemusel být ani tak silný,
jako obratný. K zavraždění bezmocného
člověka v posteli, patrně spícího, není
zapotřebí velké síly. Mohla to být i žena.
(*Pauza*)

TLUSTÝ: A jak se to — jak se to vlastně
stalo?

ALBERT: To musí posoudit lékař. Mám
však svou teorii. Zatím si musíme zjistit,
kdo se kde pohyboval a kdo viděl Ně-
mečka naposledy živého. Tak třeba vy,
pane Neumanne! Kdy jste viděl Němeč-
ka naposledy?

NEUMANN: Při obědě.

ALBERT: Skutečně?

MILENA: Ale to snad ne, pane účetní. Sa-
ma jsem vás přece viděla, když jste vy-
cházel z Němečkova pokoje.

ALBERT: Kdy to bylo, Mileno?

MILENA: Jistě to bylo už po obědě, pro-
tože jsem si právě šla na chvíli lehnout.

NEUMANN: To není možné... Ačkoliv...
Ano, máte pravdu. Šel jsem mu vrátit
knížku.

ALBERT: Tak? A která to byla?

NEUMANN: Taková pornografie. Škvorec-
kého Zbabělci. Nechápu, že to někdo mů-
že číst. To je políček mrtvým i živým.

ALBERT: Ta kniha na stole skutečně leží.
Ale v posteli leží Němeček, je mrtev a
peřiny jsou plné krve.

TLUSTÝ: To je hrůza! Vy jste —

MILENA: Pa- pa- pane Neumanne!

NEUMANN: Byl jsem tam sotva minutku.

Víte přece, jak je Němeček nervózní. Ří-
kal, že už neví, co má dělat proti kašli,
že je mu stejně mizerně venku jako do-
ma. Položil jsem tedy knihu na stůl a
šel jsem pryč. Na mou duši, o ničem ne-
vím. Copak mi nevěříte? Já jsem přece
nic neudělal!

STARÁ PANÍ: Kdy se to vlastně stalo,
Alberte?

ALBERT: Rozhodně ne před půl třetí, pro-
tože to jsem ještě slyšel Němečka kaš-
lat. Víte přece, že spím hned vedle něho.

MILENA: Ale o půl třetí i potom byl pan Neumann tady. Hráli jsme spolu šachy.

NEUMANN: Tak vidíte.

ALBERT: Potvrzujete si alibi navzájem. To nemá v tomhle případě velký význam. Pachatelé mohli být dva.

STARÁ PANÍ: Nebo tři. Byla jsem tu také, Alberte. Chcete nám snad namluvit, že to byla kolektivní vražda nenáviděného podnikového kontrolora?

ALBERT: I tuhle možnost musíme připustit, teoreticky ovšem. Myslím, že pan Neumann nám ještě neřekl všechno.

NEUMANN: Co si to dovolujete, vy rošťáku? Kdo vám k tomu vlastně dal právo? Co jste dělal vy?

STARÁ PANÍ: Další muška v síti.

ALBERT: V zájmu spravedlnosti se upřímně přiznám. Spal jsem. Co taky jiného v tomhle počasí?

NEUMANN: A kdo vám to dosvědčí?

ALBERT: . . . To máte pravdu. Od jisté doby totiž spím docela sám. Ale měli byste mi věřit.

NEUMANN: A pročpak? Vy nám taky nevěříte!

TLUSTÝ: Tak! Správně!

ALBERT: No, na mou duši jsem spal. Totiž, dlouho jsem nemohl usnout, ale pak se najednou udělalo takové ticho, že jsem usnul jako dudek. Dodatečně jsem si uvědomil, že to bylo právě proto, že Němeček vedle v pokoji přestal kašlat. A to bylo asi v půl třetí.

STARÁ PANÍ: Máte pravdu, ten jeho kašel je opravdu nesnesitelný, totiž: byl nesnesitelný.

NEUMANN: A jinak jste neslyšel nic?

ALBERT: Bohužel.

NEUMANN: Vaše alibi je tedy povážlivě vratké.

ALBERT: U některých bude ještě slabší. Je tu totiž také otázka osobního prospěchu. Mně by Němečkova smrt nijak neprospěla. A to se o všech ostatních, jak tady jsme, říci nedá. Byly tu přece různé poměry — a vztahy —

JITKA: Proč se díváte na mě, švarný jinochu?

ALBERT: Ze zhrzené lásky to nebude. To už jsem si dávno odstonal.

JITKA: Podezříváte mě snad z vraždy bývalého milence?

ALBERT: Vás? Do dneška ze všeho — kromě tohotohle. Vy přece vraždíte lidi jinak . . . Jenom mě tak napadlo (*dívá se upřeně na jitčiny ruce, hrající si s nůž-*

kami), že podle všeho byl Němeček zabit dlouhým a úzkým ostrým předmětem. Byla to přesná rána rovnou do srdce.

TLUSTÝ (*se šroubovákem v ruce*): Opravdu? A co to mohlo být?

ALBERT: To musí posoudit úřední lékař. Rekl bych, že to mohly být — nůžky —

TLUSTÝ (*mává šroubovákem*): Nůžky! A proč právě nůžky?

ALBERT: Anebo šroubovák!

TLUSTÝ: Šroubovák? No, tak teda šroubovák . . . Ježíšmarjá, přece nechcete tvrdit . . . To je nesmysl. Já že bych . . . Prosím vás, lidi, řekněte mu . . . Vždyť já jsem hotovej beránek, to přec tady každej ví . . . Kuřeti bych neublížil, a vy najednou: nůžky! Nebo šroubovák!

JITKA (*zabodne prudce nůžky do stolu. Drsně*): Kecáš, Alberte! V takovéhle situaci se nežertuje. Nemyslíš přece, že bych já — nebo tady pan Tlustý — přece mě dobře znáš . . .

ALBERT: Právě proto, vážená slečno. To, co bylo — nebo mohlo být — to teď nechme laskavě stranou, ano? O to vůbec nejde. Já ostatně vůbec nic netvrdím. Jenom se snažím zjistit některé okolnosti, které by mohly být k prospěchu při vyšetřování. Nemusely to být právě nůžky, to je jasné. Mohl to být obyčejný nůž nebo něco podobného. Třeba — třeba nějaké šídlo nebo co já vím.

STARÁ PANÍ (*zamyšleně*): Něco podobného . . . Pan Tlustý mně dopoledne slíbil, že mně spraví botu, na které se mi utrhla podrážka. A k tomu přece je zapotřebí šídlo, že?

TLUSTÝ: Ježíšmarjá, madam, co to říkáte? Vždyť už od rána dělám na tom zatraceným televizoru! Co bych z toho měl, kdybych Němečka zabil? Mně nepřekážel, mně nevadil, to jsou tady jiní, kteří by ho nejraději už viděli pod drnem. Já ne!

ALBERT: K tomu se ještě dostaneme. Kde jste byl celou dobu od oběda, pane Tlustý? Nebylo vás ani vidět . . .

TLUSTÝ: Pro kristapána, tak vy si nedáte pokoj? Po obědě jsem si dal kafe a pak jsem ve sklepech spravoval čerpadlo. Nahoru jsme přišli, to mohlo být . . . to bylo asi . . . Já nevím.

JITKA: Byly skoro tři hodiny.

ALBERT: Jak to víte?

JITKA: Protože jsem se předtím dívala na

hodinky. Víte, to je takový přístroj, co ukazuje čas.

ALBERT: Děkuju za informaci.

JITKA: Ono to asi pro někoho bude náramně pikantní: Já jsem totiž byla ve sklepě s panem Tlustým a pomáhala jsem mu.

TLUSTÝ (*mírně ironizuje*): No, teda pomáhala...

JITKA: Svítala jsem mu. Jenomže jsem chtěla v rozhlase poslouchat „Mezi třetí a čtvrtou“, tak už jsem spěchala nahoru.

TLUSTÝ: A já jsem se dal znovu do toho televizoru.

ALBERT: Tak to máme už podruhé vzájemné alibi. Uznáte sami, že to není příliš věrohodné. Ze sklepa jste se mohli kdykoliv vzdálit.

JITKA: Chcete patrně naznačit, že jsme Němečce zabili společně, že?

ALBERT: A kdo vám může potvrdit, že jste ze sklepa právě o půl třetí nevyšli? Nebo jen jeden z vás? Stačilo by sotva pět minut. A nikdo vás nemusel vidět. Kdo vám potvrdí, že jste byli pořád ve sklepě? Že to nejste právě vy, kdo nás ohrožuje na životě?

MILENA (*zděšeně vyjekne*)

JITKA (*ještě s ironickým úšklebkem krčí rameny*)

TLUSTÝ: Mějte rozum, vždyť já jsem jako lilie!

JITKA (*líká se — aspoň slovy — k Albertovi*): Přece na nás nebudeš tak zlý, Alberte. — Víš přece, že nejsem tak špatná. Z tohohle mě přece nemůžeš podezírat. — Že jsme si nerozuměli, to přece ještě neznamena, že bys mohl myslit vážně takové špinavé podezření. — Tak řekni něco!

ALBERT (*rozpačitě*): Jitko — tohle sem nepatří —

NEUMANN: Tak už toho bylo právě dost, nemyslíte? To už byste nakonec mohl podezívat i paní Vondráčkovou!

STARÁ PANÍ: Nebojte se, já vím, že na mě taky dojde.

ALBERT: To je pravda. Nezlobte se, paní Vondráčková, ale —

STARÁ PANÍ: Já se vůbec nehněvám, Alberte. Děláte to docela dobře. Jednou na mě taky muselo dojít. Tak co byste chtěl vědět?

ALBERT: Kde jste byla mezi druhou a třetí hodinou?

STARÁ PANÍ: Tady.

ALBERT: Kdo vám to může dokázat?

STARÁ PANÍ: Možná, že pan Neumann a Milena. Byli však tak zabrání do hry, že o tom vážně pochybují.

ALBERT: Mohli byste potvrdit, že paní Vondráčková v kritické době neopustila klubovnu?

NEUMANN: Samozřejmě. Totiž... My jsme se opravdu dívali spíš na šachovnici a tak...

ALBERT: A ty, Mileno?

MILENA: Seděla jsem k paní Vondráčkové zády... a když pan Neumann... Já nevím! Paní Vondráčkovou ani není slyšet, jak chodí potichu.

STARÁ PANÍ: To je pravda. Mám na podrážkách plst.

TLUSTÝ: Ale vždyť je to úplný nesmysl...

ALBERT: Mlčte, prosím vás. — Takže si nejste úplně jisti?

NEUMANN: Já opravdu nevím...

(*Pauza*)

ALBERT: To je ale opravdu zvláštní...

STARÁ PANÍ: Nechte toho, Alberte. Nemá cenu zapírat. Já jsem odtud skutečně vyšla... Ten Němečkův dusivý kašel byl opravdu nesnesitelný. Kdykoliv jsem ho slyšela, musela jsem myslit na nemoc a na smrt, a to v mém stáří není žádná maličkost. Otravoval a dusil mě ten kašel jako přízrak. Bylo mi zle, když jsem viděla jeho chroptící ústa, pohublá tvář, zanícené oči, když jsem musela sledovat ten neúprosný rozklad člověka. Ten kašel pronikal do mého spánku i do mého podvědomí. Na dnešek jsem už ani nemohla spát, víte přece, že mám pokoj z druhé strany. Dnes při obědě, když zase dostal záchvat, slzel do polévky a plival do kapesníku, jsem se rozhodla. Když byl pan Neumann s Milenou zabrán do hry, Jitka s panem Tlustým pracovali ve sklepě a vy jste byl ve svém pokoji, vyšla jsem potichu po schodech nahoru k jeho pokoji. Zaklepala jsem a vstoupila. Byl už v posteli. „Co je? Co tady chcete?“ zeptal se otráveně. „Přinesla jsem vám lék proti kašli,“ řekla jsem. A vrazila jsem mu do srdce jehlicí na pletení. Asi takhle. (*Mávně prudec jehlicí*) Říkal jste přece, že byl patrně zabit nějakým úzkým ostrým nástrojem, že? Tady je.

(*Všichni ztrnou*)

ALBERT (*nervózně polkne*): Ale — to přece —

(Do ticha hlasitě bouchnou za scénou dveře, ozve se dusivý kašel, vstoupí Němeček, strásá vodu z kabátu a čepice.)

NĚMEČEK: Myslí jsem si, že to venku bude lepší, ale je tam tak sychravo, že to člověka úplně dusí. *(Kašle)*

TLUSTÝ: Němeček!

NEUMANN: Co to má znamenat?

NĚMEČEK: Co je?

STARÁ PANÍ: Jen klid! Zřejmě jsme si s Albertem všimli jen sami dva, že o půl třetí šel pan Němeček ven. Děkuju vám, Alberte, za dobrou vůli. Ta nuda tady, to už nebylo k vydržení...

TLUSTÝ: No tohle! To je ale rošťárna!
NEUMANN: Hulváte!

MILENA: Cyniku!

STARÁ PANÍ: Náhodou to nebylo tak špatné.

NĚMEČEK: Moment, soudruzi, o co tady vlastně jde? *(Dostane záchvat dusivého kašle, až se ohýbá k zemi)*

STARÁ PANÍ *(vzdychne)*: Už zas! Skoro si teď říkám: Škoda, že to není pravda.

(Mávne bojovně jehlicí)

ALBERT *(vyvalí oči)*: Ježíšmarjá! *(Padne v mňobách)*
(Tma)

U lékaře

JOANNA WILIŃSKA — ANDRZEJ NOWICKI

LĚKÁŘ: Miláčku, já tě miluji víc než svůj život.

PACIENTKA: Já tě taky miluji, miláčku.

LĚKÁŘ: Tak co nám ještě brání ve štěstí, milovaná?

PACIENTKA: Můj žárlivý muž, milovaný, samozřejmě nemilovaný, milovaný.

LĚKÁŘ: To je maličkost, nejdražší, pošli ho ke mně.

• •

PACIENTKA: Vypadáš nějak špatně, drahý mužíčku, měl by ses jít poradit s naším doktorem.

• •

LĚKÁŘ: Vy nějak špatně vypadáte, pane. No, tak se na to podíváme. Prosím, svlékněte se. Tak, dobře! A teď:

dýchat,

nedýchat,

dýchat,

nedýchat,

nedýchat,

nedýchat,

nedýchat,

nedýchat,

Přeložila E. Bezděková

BÍLÁ VRÁNA

Hudba: Nachidai Nakamura a Rokusuke Ei

Český text: Josef Zima

Medium foxtrot tempo

F *Dmi* *F* *Dmi* *F*

p Když jsem šel tuhle krá-nu, potkal jsem bílou vrá-nu, odkud-pak
Po-ví-dám dů-le-ži-tě: mé mi-lé pta-čí dí-tě, jak to, že

Ami *Dmi* *C7* *F* *cresc.* *Gmi* *B^b6*

šla, to ví bůh, možná ta-ky z flámu. Tak jdem ve dvou mou-rova-tou
noc, děsná noc vůbec ne-dě-sí tě, proč bí-lý den ne-láká tě

A+ *A7* *Dmi* *f* *B^b* *Ami* *Gmi7* *1. F* *Gmi7* *C7* *2. F* *F+* *Dmi* *F7*

tmou, s tou bí-lou vrá-nou na Let-nou.
ven, proč po-tmě šla-peš čer-nou zem.

B^b *F* *F7* *B^bmi*

A když se stín skryl za světlo den-ní, já po-cho-pil, že to

F *G7* *C7* *F* *Dmi* *F* *Dmi*

pro ni ne-ní. Dal jsem té vráně zlatku, na rum či na památ-ku,

F *Ami* *Dmi* *C7* *F* *cresc.* *Gmi*

mů-že ji pří-padně dát ji-né vrá-ně k svátku. Ted' hlavou mou

B^b6 *A+* *A7* *Dmi* *B^b* *Ami* *Gmi7* *F* *Dmi7* *Gmi7* *C7* *S*

ú-vahy táh-nou, *mf* jak na tom vrány špatně jsou. *D.S.al*

CODA *Dmi* *B^b* *Ami* *Gmi7* *F*

mf jak na tom vrá-ny špat-ně *p* jsou.

© 1961 by Toshiba Music Publ. Cy, Tokyo — For England and Europe except Scandinavia: Editions CH. Bens, Brussel — Pro ČSSR: Státní hudební vydavatelství, Praha, 1964

CELOSTÁTNÍ SOUTĚŽ MALÝCH NOVINÁŘSKÝCH A LITERÁRNÍCH ŽÁNŘŮ

Smyslem soutěže je podchytit literární činnost mládeže a pracujících, odhalit nové literární talenty a rozšířit okruh stálých spolupracovníků mládežnického a odborového tisku. Soutěže se mohou účastnit všichni občané ČSSR starší 15 let. Do soutěže budou přijímány pouze žánry, které lze publicisticky využít v denním tisku a časopisech: tj. reportáže, povídky, mikropovídky a malé dramatické žánry.

Jednotlivé redakce budou přijímat a hodnotit tyto žánry:

Mladá fronta a Smena:

reportáže do 4 stran textu
mikropovídky do 1 stránky textu
povídky do 5 stran textu

Práce a Práca:

reportáže do 3 stran textu
mikropovídky do 1 stránky textu

Mladý svět:

povídky do 5 stran textu

MY 65:

povídky do 5 stran textu
mikropovídky do 1 stránky textu

Repertoár malé scény a Naša práca:

malé dramatické žánry (scény, monology, jednoaktové hry).

Technické podmínky:

Zaslané práce musí být napsány strojem do uvedeného rozsahu, označeny výrazně „STMP“ a musí obsahovat jméno a pří-

jmení autora, přesnou adresu, věk a povolání.

Účastníci zašlou své práce do redakcí novin a časopisů. Každá redakce bude došlé práce průběžně lektorovat a podle vlastního uvážení je může běžně zveřejňovat za normální honoráře. Podrobněji odpoví těm účastníkům soutěže, s nimiž bude chtít navázat soustavnou spolupráci. Redakce vyberou nejlepší práce a předají je po uzávěrce k posouzení ústřední porotě, která provede konečné vyhodnocení. Podkladem pro hodnocení v ústřední porotě bude autorský rukopis bez ohledu na případné zásahy redakce v textu. Zaslané práce se nevracejí.

Ústřední porota bude také přímo posuzovat nejlepší práce příslušných žánrů z krajských soutěží z českých krajů (tam, kde byly vyhlášeny) a z celoslovenské soutěže STMP.

Na Slovensku bude ustavena vlastní slovenská ústřední porota této soutěže, která vyhodnotí nejlepší práce slovenské. Tyto pak rovněž budou zahrnuty do ústředního hodnocení.

Práce příslušníků Čs. lidové armády budou hodnoceny v soutěži, kterou vyhlašuje HPS MNO s vojenskými časopisy. Nejlepší práce z této soutěže budou pojaty do ústředního hodnocení.

Nejlepších 10—15 prací bez ohledu na žánry odmění vyhlášovatelé soutěže věcnými odměnami v celkové výši 6000 Kčs.

Na závěr soutěže budou uspořádány odborné semináře pro nejtalentovanější účastníky.

Uzávěrka soutěže se stanovuje k 31. 10. 1965.

Vyhodnocení bude provedeno v prosinci 1965.

Jiří Kellner

List

A tak tam ležel
zlatý jak roje včel
a v prapodstatě list
jenž v čase dozrávání cinkne o zem

Stáli jsme v němém kruhu nad zlatem
odhodláni neprodat

Břetislav Marek

Hodiny

Babička umřela
a tak jsem tam musel jet
i když se s ní
už vůbec nedalo mluvit
a tak jsme všichni stáli
v pokoji se svíčkama
a nevěděli
kam strčit ruce
jen starý hodiny
tikaly do foroty
jakoby se nechumelilo
a vono se nechumelilo
a přesto teta
ty hodiny zastavila
i když už bylo pozdě
Stačily napočítat
sto a jeden rok
trápení
pro babičku
pro kterou se vlastně zastavily
na konci první války
když se z ní děda
zapomněl vrátit

JEZABEL

hudba: Wayne Shanklin

slova: Zdeněk Borovec

Jezabel,
kde vzal se v tobě ten žár,
kdo dal tvým bokům tvar,
ďábel sám stvořil tě z požárů.
V tvých očích jsou roje včel,

Jezabel, ďábel sám
chopil tě do spárů.

Kdo ve tvých řadrech dlí
pomstou pošeďlý,
kdo v tvé kráse skrývá se,
ďábel sám.

Jezabel, já tě znám.

Vtělil se v duši tvou
jak hrůza před bitvou
ďábel sám, strůjce všech nesvárů.
Pán všech pekel jednou za sto let
se na svět rozvzteklí,

a proto anděl vzlét,
a proto anděl vzlét z předpekli.
Hříšný anděl ztratil z křídel třpyt
a nemá svatozář,

však co mu nelze vzít,
co mu nelze vzít,
tvou tvář, Jezabel!

V tvých loktech je můj ráj
a o mou duši hraje,
ať v tvé kráse skrývá se
ďábel sám.

Jezabel, já tě znám.

A i když už jasně vím,
že lidstvu kouzlem tvým,
ďábel sám splácí dluh,
jsi můj bůh,
Jezabel, Jezabel, Jezabel.

HALLO, DOLLY

hudba: Gerry Herman

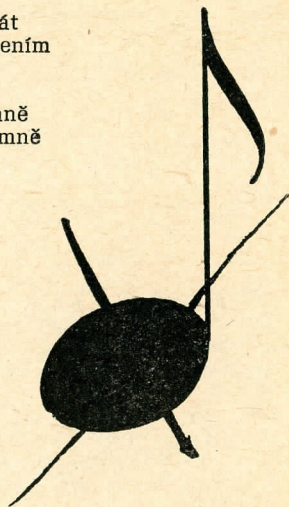
slova: Jiří Štaidl

Hallo Dolly
nevzlykej Dolly
zdvihni hlas
a buď i dneska
veselá

Vím jaký žal Dolly
dnes tvůj den kalí
vždyť jsi prvně
sama doma a tos
nechtěla

A tak rád bych honem
vyzváněl zvonem
abych tím znamením
vědět dal
všem
právě teď že mně
šeptá telefon jemně
Dolly je dospělá

A tak bych rád
šel do zvonů prát
abych tím znamením
vědět dal
všem
právě teď že mně
šeptá telefon jemně
Dolly
už nevzlyká
Dolly
je velická
Dolly
je dospělá

ČERVENÁ ŘEKA

Americká lidová „Red River Valley“.

Český text: Ivo Fischer

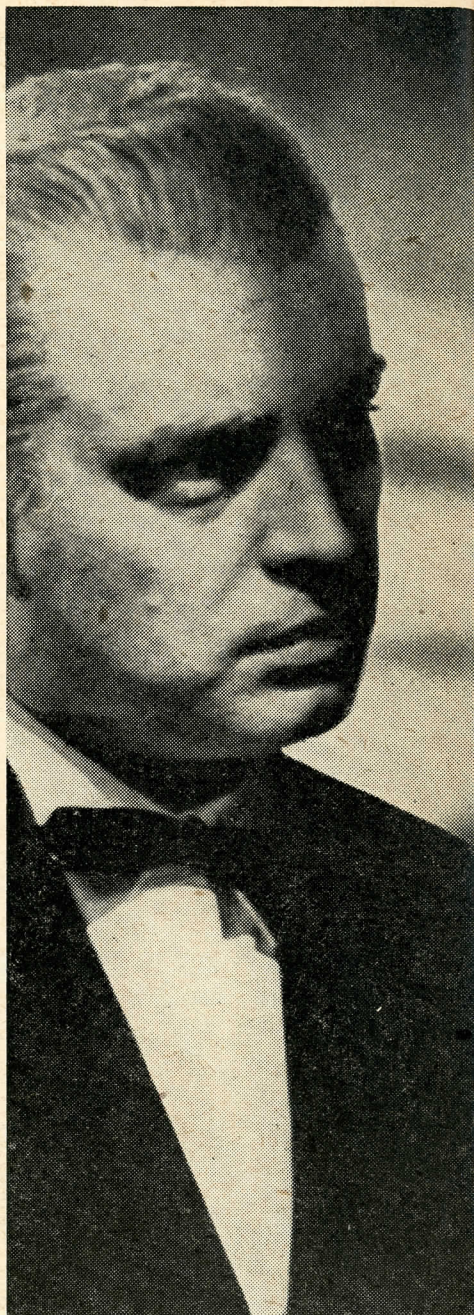
Pod tou skálou, kde proud řeky syčí
a kde ční červený kamení,
žije ten, co mi jen srdce ničí,
koho já ráda mám k zbláznění.
Vím, že lásku jak trám klidně slíbí,
já ho znám, srdce má dřavý.
Ale já ho chci mít, mně se líbí,
bez něj žít už mě dál nebaví.

Často k nám jezdívá s kytkou růží
nejhezčí z kovbojů v okolí,
vestu má ušitou z hadích kůží,
bitej pás, na něm pár pistolí.
Hned se ptá, jak se mám, jak se daří,
kdy mu prý už to své srdce dám?
Na to já odpovím, že čas maří,
že je blíž Červený řeky mám.

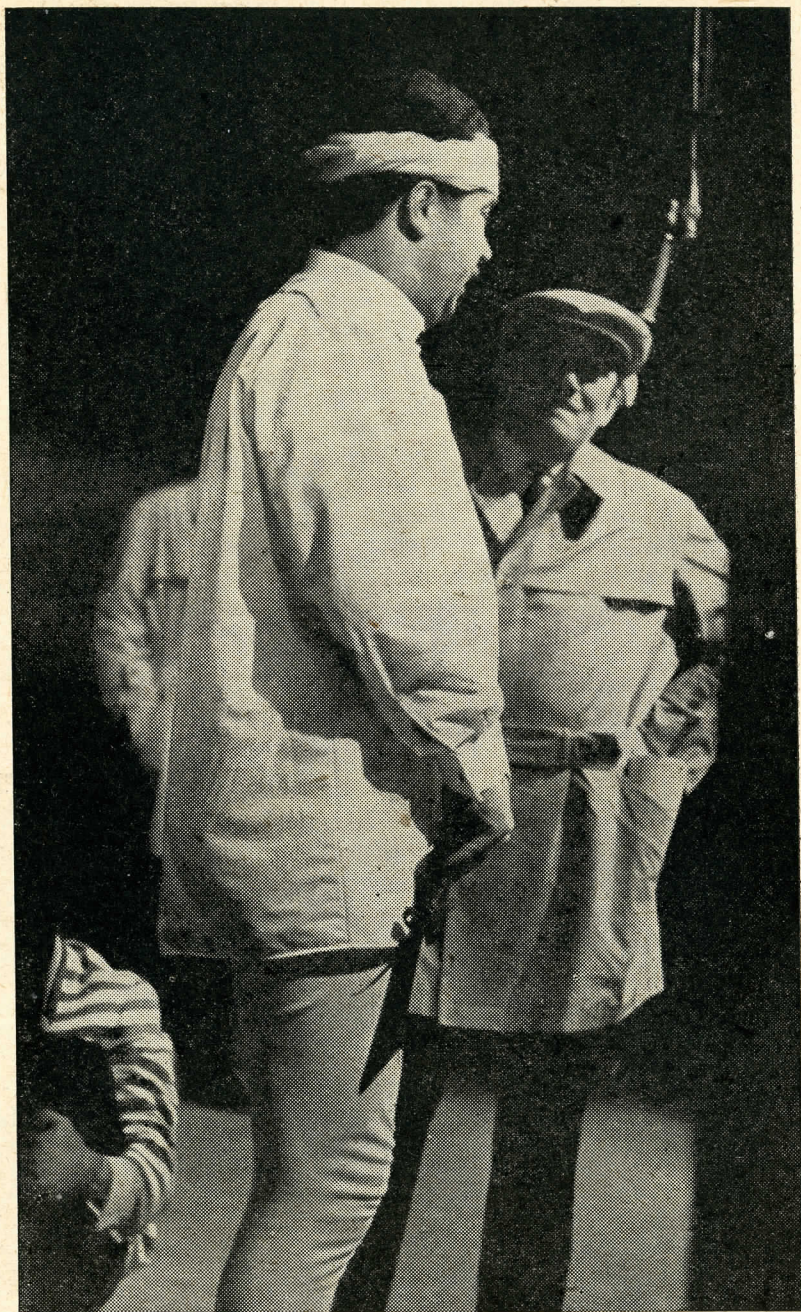
Pod tou skálou, kde proud řeky syčí
a kde ční červený kamení,
žije ten, co mi jen srdce ničí,
koho já ráda mám k zbláznění.
Když je tma a jdu spát, noc je černá,
hlavu mám bolavou závratí.
Ale já přesto dál budu věrná,
dokud sám se zas k nám nevrátí...

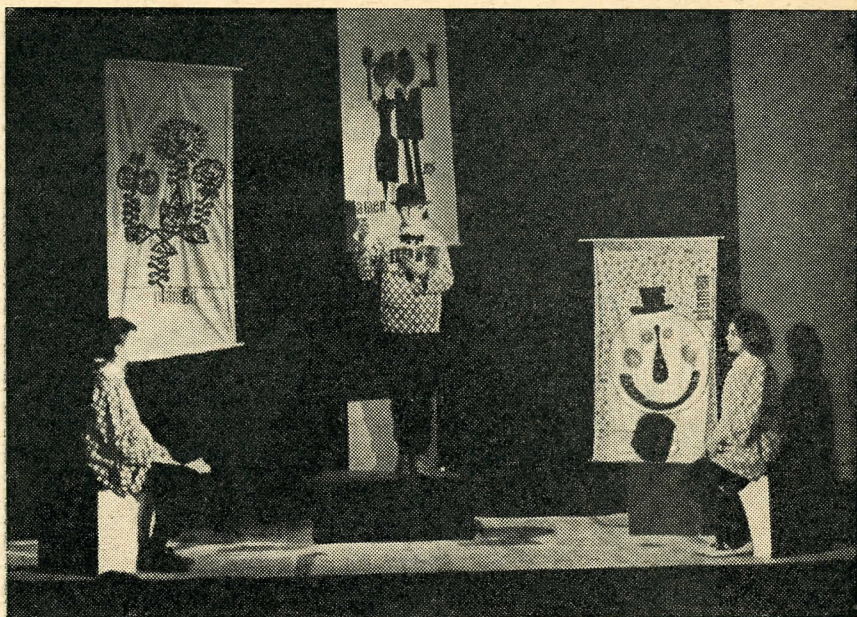
Člen DJW Jan Teplý

V dubnové AMATĚRSKÉ SCĚNĚ pokračuje **diskuse o krizi malých jevištních forem**, začíná **reportáž o přijímacích zkouškách na divadelní fakultu Akademie múzických umění** a končí cyklus **Režie: Alfréd Radok**. Odběratele Repertoáru malé scény ještě upozorňujeme na to, že v tomto čísle vychází komentář V. Justla k básnické antologii **Před dvaceti lety**, kterou přineslo minulé číslo RMS.

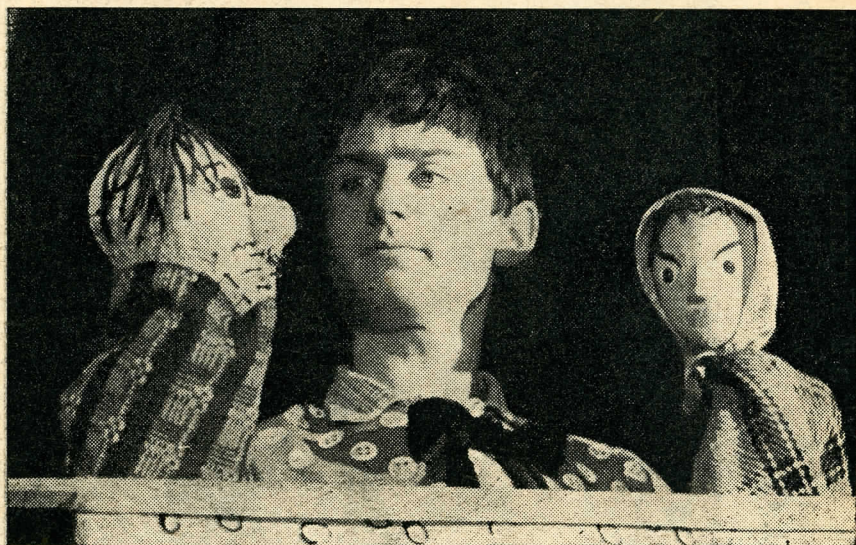

V. Menšík a Z. Najman v kriminálním pořadu pražského divadla Rokoko Šibeničky, který na scéně Jiřího Šáška režíroval Darek Vostřel. Snímky (i na I. str. obálky) J. Červený

**Divadélko Kapsa v Karlových Varech uvedlo satirický textapeal PLAMEN V KAPSE
aneb KAPSA V PLAMENI, který sestavili režiséři pořadu K. Janků a V. Bartůněk.
Foto M. Patera**

repertoár malé scény

Vydává ministerstvo
školství a kultury
v nakladatelství
Orbis, n. p.,
Praha 2, Vinohradská 46

Redakce
Repertoáru malé scény
a Amatérské scény:
Jiří Beneš
(vedoucí redaktor),
Pavel Bošek,
Marie Vašínková,
Jaroslav Vedral

Grafická úprava:
Miloslav Fulín
Technická redaktorka:
Jana Zubíková

Redakční kruh:
Pavel Fiala,
Vladimír Fux,
Miloš Hercík,
Jiří Chlábek,
Miroslav Kovářík,
Vladislav Stanovský,
Josef Škvorecký,
Ivan Verner,
Ivan Vyskočil

Adresa redakce:
Praha 1, Vinohradská 3;
telefon 221054

Tiskne Knihstisk, n. p.,
provoz 2,

Praha 2, Slezská 13

Rozšiřuje PNS,
o předplatném informuje
a objednávky přijímá
každá pošta i doručovatelé;
objednávky do zahraničí
vyřizuje PNS,

ústřední expedice tisku,
odd. vývoz tisku,

Praha 1, Jindřišská 14

Vychází měsíčně;
cena výtisku 2,50 Kčs

Toto číslo
bylo tiskárně odevzdáno
17. března

© Orbis, 1965
F-14*50219

Právo k provozování
uveřejněných textů zadává
Československé divadelní
a literární jednatelství,
Praha 2, Vyšehradská 28;
autorská práva autorů
hudebních skladeb chrání
Ochranný svaz autorský,
Praha 6, Čs. armády 20

Louis Armstrong v Československu. Foto Svátek

VOZÍČKU, KE MNĚ LEŤ (SWING LOW, SWEET CHARIOT)

Černošský spirituál z repertoáru Louise Armstronga

Český text: Jiří Joran

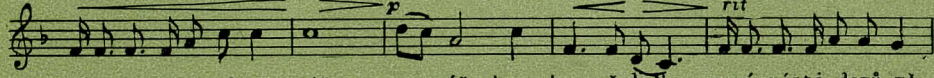
Moderato
p

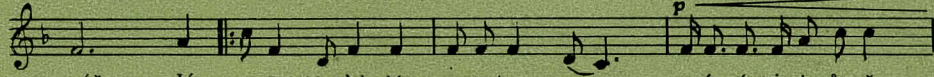
Vo-zíč- ku, ke mně leť, nyní vézti domů mě máš. vo- zíč- ku,

ke mně leť, nyní vézti domů mě máš. Vo-zíč- ku, ke mně leť,

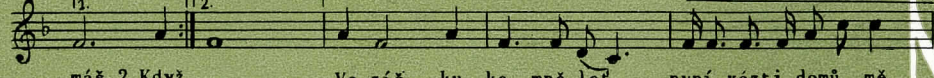
nyní vézti domů mě máš, vo- zíč- ku. ke mně leť, nyní vézti domů mě

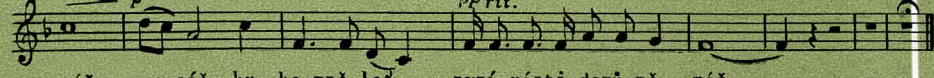
máš. Já za Jordán hledím, za řeku svou, nyní vézti domů mě
ty dřív než já se dostaneš tam, nyní vézti domů mě

máš, hle, an- dě- lé teď pro mě si už jdou, nyní vézti do- mů mě
máš, mým zná- mým řek- ni, že kním přijdu sám, nyní vézti do- mů mě

máš. 2. Když máš. Vo-zíč- ku, ke mně leť nyní vézti domů mě

máš, vo- zíč- ku, ke mně leť, nyní vézti domů mě máš.

rms

Americký básník
Allen Ginsberg
při své návštěvě
Československa
recitoval
své verše
i v bratislavském
Divadélku poezie
Foto A. Nagy

